

Nota Kaders 2026-2029

Gemeente Valkenswaard

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten voor het opbouwen van de meerjarenbegroting	6
3. Financieel startpunt	8
4. Ontwikkelingen per programma	9
Bijlage 1: Totaal niet verwerkte wensen	33
Bijlage 2: Totaal niet verwerkte bezuinigingen	39

1. Inleiding

Hierbij presenteren wij u de Nota Kaders 2026-2029. Dit document helpt ons om de financiële richting van onze gemeente voor de komende jaren te bepalen. Het geeft een duidelijk beeld van onze financiële situatie, de uitdagingen die we tegenkomen en de kansen die we kunnen benutten. Met deze nota maken we strategische keuzes, stellen we prioriteiten en doen we uw raad een voorstel voor de financiële kaders voor de meerjarenbegroting.

Het doel van de Nota Kaders is meerledig:

- Een zo goed mogelijke voorspelling van de financiële bandbreedte voor de jaarschijven van de volgende meerjarenbegroting 2026-2029.
- Het vaststellen van de financiële parameters die gehanteerd worden voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2026-2029.
- Inzicht in de autonome ontwikkelingen, de wettelijke ontwikkelingen en de wensen die vanuit het collegeprogramma, de maatschappij en de organisatie zijn verzameld en richting geven aan de bij het opstellen van de begroting te maken keuzes.
- Specifiek voor 2026: het in beeld brengen van de bezuinigingsmogelijkheden die mogelijk ingezet moeten worden om de begroting 2026-2029 sluitend te krijgen.

Gestart met een forse bezuinigingsopgave

De aanloop naar deze Nota Kaders was dit keer bijzonder. De begrotingen van vrijwel alle Nederlandse gemeenten, ook Valkenswaard, dreigden zonder ingrijpende bezuinigingen en/of forse lokale belastingverhogingen meerjarig fors in de min te komen door het zogenoemde 'ravijnjaar'. Gemeenten krijgen steeds meer taken, maar krijgen daar vanuit het rijk niet voldoende geld voor. Vooral in het sociaal domein leidt dat tot forse hogere uitgaven voor gemeenten. Bovendien zat er een korting op de algemene uitkering van het rijk, verreweg de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente.

Er is dus werk aan de winkel, want het uitgangspunt is dat Valkenswaard een financieel gezonde gemeente blijft. Om dat te bereiken, streven wij naar een realistische en sluitende begroting. Bij de voorbereiding van de begroting 2025 werd duidelijk dat er bezuinigingen nodig waren om te komen tot een sluitende meerjarige begroting, waarbij de jaren vanaf 2026 een forse uitdaging zouden worden. Na jaren waarin we wat financiële ruimte hadden (positieve bandbreedte), zouden we door het 'ravijnjaar' in een negatieve financiële situatie terechtkomen: Valkenswaard zou in de toekomst moeten gaan begroten met minder geld. Eind 2025 is er daarom een project gestart om bezuinigingsmogelijkheden te inventariseren. In deze nota zijn de resultaten van die bezuinigingsopdracht verwerkt.

Duidelijkheid over compensatie

Tijdens het opstellen van de Nota Kaders 2026 was er nog geen duidelijkheid over een mogelijke compensatie die de gemeenten zouden ontvangen om de meerjarige tekorten op te vangen. Er werd vanuit twee sporen op een compensatie gehoopt:

- Stijgende kosten jeugdzorg; in het adviesrapport van de deskundigencommissie hervormingsagenda jeugd (Commissie Van Ark) zijn aanbevelingen gedaan over de compensatie aan gemeenten voor de stijgende kosten van jeugdzorg.
- Korting algemene uitkering; door de korting die is verwerkt in de algemene uitkering blijken gemeenten niet meer in staat om hun taken uit te voeren zonder ingrijpende maatregelen met maatschappelijke effecten.

De VNG heeft de afgelopen periode stevig gelobbyd voor compensatie van alle gemeenten. Ook Valkenswaard heeft op verschillende manieren meegedaan aan deze lobby. Er zijn diverse gesprekken gevoerd in Den Haag waarbij de kern van de gesprekken was dat gemeenten de afgelopen jaren diverse taken in medebewind zijn gaan uitvoeren zonder dat daar de passende middelen voor zijn overgeheveld. Dat gaat ten koste van lokale ontwikkelingen.

Uitkomsten Voorjaarsnota 2025

In april zijn de resultaten van de Voorjaarsnota van het kabinet bekendgemaakt. Deze nota bevat middelen om gemeenten financieel te ondersteunen, zowel voor jeugdzorg als voor het ravijnjaar. Vooruitlopend op de meicirculaire 2025 zijn er bedragen genoemd en doorgerekend. Deze hebben we al verwerkt in deze Nota Kaders, omdat het financiële beeld hierdoor aanzienlijk is veranderd.

Wat dit jaar uniek maakt, is dat we nu al min of meer weten wat de inhoud van de meicirculaire zal zijn. De cijfers die we nu presenteren zullen niet veel afwijken van de definitieve cijfers in de meicirculaire, die we begin juni verwachten. Voorheen veranderde de financiële bandbreedte vaak fors door de cijfers van de meicirculaire, maar dat zal dit jaar dus niet het geval zijn.

Het zijn echter nog wel indicatieve bedragen en in de meicirculaire 2025 worden de definitieve bedragen opgenomen. Uit het huidige financiële beeld blijkt dat er compensatie voor jeugdzorg is voor de jaren 2026 en 2027, maar deze vervalt weer volledig in 2028. Hierdoor verschuift het ravijnjaar van 2026 naar 2028.

Nota Kaders 2026-2029 niet in alle jaren sluitend

Op 27 maart hebben we uw raad geïnformeerd over de resultaten van de bezuinigingsopdracht en een voorlopig financieel overzicht gepresenteerd. In deze Nota Kaders staan de conceptbegrotingen voor 2026 van de samenwerkende partijen, de autonome en wettelijke ontwikkelingen voor 2026, en de middelen uit de Voorjaarsnota 2025. We hebben ook een aantal extra bezuinigingsmogelijkheden in kaart gebracht. Vanwege de verkiezingen in 2026 zijn er geen nieuwe beleidswensen opgenomen.

In tegenstelling tot de begroting hoeft een Nota Kaders niet meteen financieel sluitend te zijn voor meerdere jaren. Als college hebben we onszelf de taak gegeven om toe te werken naar een sluitend meerjarenperspectief voor 2026-2029, waarbij we eventueel de algemene reserve als dekkingsmiddel kunnen gebruiken. We hebben de mogelijkheid om daarvoor per jaar tien procent in te zetten. Voor de jaren 2026 en 2027 zal dat zeker niet nodig zijn.

Het college heeft de bezuinigingsmogelijkheden die we u op 27 maart hebben gepresenteerd, afgewogen in twee categorieën: voorstellen die we aan u voorleggen om wel door te voeren en voorstellen die we niet willen doorvoeren, omdat ze volgens het college door de extra middelen van het rijk niet meer noodzakelijk zijn en/of een te grote maatschappelijke impact hebben.

Uitnodiging aan uw raad

Wij nodigen uw raad uit om tegen de achtergrond van de inhoud van deze Nota Kaders 2026-2029, mee richting te geven aan de op te stellen Programmabegroting 2026-2029.

College van burgemeester en wethouders van Valkenswaard,

Mei 2025

2. Uitgangspunten voor het opbouwen van de meerjarenbegroting

De Nota Kaders 2026-2029 stelt de kaders op basis waarvan de Programmabegroting 2026-2029 opgesteld wordt. Hierin worden zoveel mogelijk kaders gegeven op basis waarvan de verwerking in de begroting plaatsvindt. Onderstaand zijn een aantal specifieke onderwerpen uitgewerkt, waarmee het de raad inzicht geeft in wat de financieel- technische uitgangspunten zijn. Op deze wijze komt het opstellen van de begroting op een transparante manier tot stand, en kunnen eventuele afwijkingen herleid worden naar onderstaande uitgangspunten.

Wij stellen uitgangspunten voor de volgende onderdelen voor:

1. We presenteren de bandbreedte in lopende prijzen
2. Raming Algemene uitkering
3. Trendmatige verhoging van leges, tarieven en gemeentelijke belastingen
4. Looncompensatie
5. Gemeenschappelijke regelingen

De opbouw van Nota Kaders vindt dit jaar plaats via de programmastructuur. Waar eerst de financiële uitgangspunten toegelicht worden, zullen vervolgens per programma een aantal specifieke onderdelen toegelicht worden. Hiervoor is gekozen om goed inzicht te geven in de bezuinigingen die middels de Bestuursopdracht Bezuinigen inzichtelijk te maken. Per programma wordt toegelicht:

- Wettelijke en autonome ontwikkelingen;
- Doorgevoerde bezuinigingen naar aanleiding van de bestuursopdracht;
- Mutaties op investeringskredieten;
- Niet verwerkte wensen;
- Niet verwerkte bezuinigingen.

Als bijlage zullen ook alle niet verwerkte wensen en bezuinigingen in een totaaloverzicht worden weergegeven. Dit biedt de raad inzicht in welke wensen en bezuinigingsopties er nog mogelijk zijn, maar welke het college niet wenselijk of noodzakelijk acht. Uiteraard kan het college ervoor kiezen om enkele van de opties toch op te nemen in de begroting, om te komen tot een sluitende begroting. Mocht dit het geval zijn, wordt dit expliciet toegelicht en onderbouwd in de Programmabegroting 2026-2029.

We presenteren de bandbreedte in lopende prijzen

Aansluitend bij ons streven naar een zo reëel mogelijke begroting, presenteren wij de bandbreedte in lopende prijzen. Dit betekent dat wij, waar nodig en mogelijk, budgetten zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant indexeren. De indexering voor de lastenkant zijn als stelpost onder de desbetreffende kopjes opgenomen. Dat betekent dat wij ook de algemene uitkering in lopende prijzen berekenen en presenteren.

Algemene uitkering: de laatst bekende circulaire is verwerkt

Wij ramen de Algemene uitkering op basis van de laatst vastgestelde circulaire. De laatste circulaire op het moment van het opstellen van deze Nota Kaders is de Decembercirculaire

2024. Wij gaan bij de berekening van het effect van de circulaires altijd uit van zo actueel mogelijke maatstaven en presenteren de cijfers in lopende prijzen.

Dit betekent dat de gepresenteerde bedragen voor een deel compensatie bieden voor de gestegen lonen en prijzen. Echter wijst de praktijk uit dat de bijstelling in de Meicirculaire 2025 dusdanig zal zijn, dat dit een groot effect zal hebben op de inkomsten vanuit het Rijk. In de Programmabegroting zullen deze effecten uit de Meicirculaire verwerkt worden, en zal voor de behandeling van de Nota Kaders 2026-2029 de raad geïnformeerd worden over de uitkomsten van de Meicirculaire 2025 middels een raadsinformatiebrief. In deze Nota Kaders zijn in ieder geval de voorlopige effecten uit de Voorjaarsnota 2025, als voorloper van de Meicirculaire 2025, opgenomen.

Trendmatige verhoging van leges, tarieven en gemeentelijke belastingen: voortzetten gematigde stijging

De afgelopen jaren hebben wij jaarlijks de leges en gemeentelijke belastingen trendmatig verhoogd, maar wij hanteren hiervoor een gematigd beleid. De afgelopen jaren hebben wij een verhoging van 1,5% toegepast. Wij stellen voor om deze lijn te handhaven en hebben deze daarom doorgerekend in het meerjarenbeeld van deze Nota kaders.

Kantekeningen hierbij:

- De indexatie van de OZB loopt in 2026 trendmatig mee. Omdat in 2025 gerekend is met een onjuist basisbedrag is de stijging van de OZB in 2025 procentueel gelijk gebleven aan 2024. Om dit in 2026 te herstellen, zal de procentuele stijging van de OZB 3% zijn, maar is het hiermee op het niveau, hoe dit via de trendmatige lijn zou moeten zijn.
- De afvalstoffenheffing is sinds 2021 op een kostendekkendheidsniveau van 100% gebracht. In onze berekening handhaven we dit. Dit wil zeggen dat alle kosten die gemoeid zijn met de inzameling van huishoudelijk afval worden omgeslagen in het tarief van de afvalstoffenheffing.
- De rioolheffing voor de komende jaren is vastgesteld in de raadsvergadering van 24 november 2022. Wij voeren dit besluit ongewijzigd uit.

Looncompensatie: gebaseerd op de cijfers van de laatst bekende Meicirculaire

De huidige cao is op 31 maart 2025 afgelopen. Op het moment van opstellen lopen de onderhandelingen over een nieuwe CAO tussen de vakbonden en werkgevers nog. De verwachting is dat voor 2026 een indexatie op de lonen plaats zal vinden van circa 3%. Voor deze stijging is in de begroting 2025 al een stelpost indexatie opgenomen. Hier is in 2025 een indexatie van 6% opgenomen. De inschatting is dat deze verhoging in 2025 niet gerealiseerd zal worden. Meerjarig is op deze 6% een indexpercentage van 2% opgenomen voor 2026. De verwachting is dat hiermee de index voor 2026 gedekt kan worden uit de huidige stelpost. Bij het opstellen van de begroting zal deze berekening en eventuele afwijking verwerkt en toegelicht worden, zodat we aansluiten bij de meest actuele cijfers.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor de gemeenschappelijke regelingen verwerken wij de aangeleverde conceptbegrotingen in de jaarschijf 2026, inclusief een meerjarige stelpost voor te verwachten indexaties. Deze werkwijze is conform het toetsingskader van de toezichthouder. Het opnemen van

taakstellingen die in een zienswijze zijn ingediend, maar nog niet verwerkt zijn in de begroting van de verbonden partij, mogen niet verwerkt worden in de gemeentelijke begroting.

3. Financieel startpunt

Algemeen

Als financieel startpunt voor de Nota Kaders 2026-2029 hanteren we jaarschijf 2026 van de vastgestelde Programmabegroting 2025. Alle reeds genomen besluiten met een effect in jaarschijf 2026 worden nog separaat toegelicht in de Nota Kaders.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Bandbreedte conform boekwerk begroting 2025-2028	-3.475	-2.427	-3.160	-3.160
Actuele bandbreedte obv besluitvorming raad 31-5-2025	-2.946	-1.692	-2.453	-2.453
Actuele bandbreedte toetsingskader provincie	-2.075	-616	-1.366	-1.366

De indexering van de algemene uitkering, trendmatige verhoging leges, tarieven en belastingen, indexatie loonkosten en stelpost prijscompensatie is doorgetrokken in 2029. Daarnaast is het indicatieve effect van de Voorjaarsnota 2025 opgenomen. De Meicirculaire 2025 zal de concrete cijfers geven welke opgenomen worden in de Programmabegroting 2026-2029.

Na verwerking van bovenstaande effecten, de wijzingen in programma's en de effecten van de bezuinigingsopgave ziet het meerjarig beeld er als volgt uit:

Actuele bandbreedte toetsingskader provincie	-2.075	-616	-1.366	-1.366
Voorlopige effecten Voorjaarsnota 2025	3.553	3.119	617	716
Effect nog te behandelen raadsvoorstellen (klad)				
Nota Kaders 2026-2029	401	118	368	895
Bijstelling programma's	-1.103	-893	-619	-898
Bijstelling uit BO bezuinigingen	2.033	1.754	1.911	2.042
Bijstelling verbonden partijen	-529	-743	-924	-1.723
Bijstelling laatste jaarschijf	0	0	0	1.474
Bandbreedte incidentele baten en lasten inclusief voorlopige effecten VJN 2025	1.008	1.545	-1.468	-842
Bandbreedte exclusief incidentele baten en lasten (toetsingskader provincie) inclusief voorlopige effecten VJN 2025	1.879	2.621	-381	245

Een toelichting op de diverse onderdelen vindt in het vervolg van deze nota plaats.

4. Ontwikkelingen per programma

4.1 Programma 1: Samen zorgen wij voor Valkenswaard

Autonome en wettelijke ontwikkelingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
0	Verwerking SPUK GALA uitgaven	-12	0	0	0
0	Verwerking SPUK GALA inkomsten	12	0	0	0
1	Nieuwbouw de Vets uitgaven	24	24	24	24
1	Nieuwbouw de Vets inkomsten	6	6	6	6
2	Servicekosten Belleman	36	36	36	36
3	Vrijval post inhuur sportief Valkenswaard	28	28	28	28
4	Bijstelling inkomsten sportief Valkenswaard	-25	-25	-25	-25
0	Huurinkomsten the Vets	1	1	0	0
5	Omzetting wijknetwerkers	-155	-155	-155	-155
6	Meerjarenraming Veilig Thuis	-37	-37	-37	-37
7	Verwerking raadsvoorste Coronaherstelplan	113	0	0	0
7	Verwerking raadsvoorste Coronaherstelplan (nieuw)	-120	0	0	0
7	Mutatie dekking uit reserve	7	0	0	0
8	Overeenkomst Jeugdzorg Plus	-81	-81	-81	-81
9	Overeenkomst Samen voor Jeugd	-23	-28	-33	-37
10	Overeenkomst 21 voor de Jeugd	-50	-50	-50	-50
11	Jeugdzorgkosten voor specialistische jeugdhulp	-300	-300	-300	-300
12	Indexatie Jeugdzorgkosten	-336	-718	-1.053	-1.429
12	Taakstelling jeugdzorgkosten	297	628	920	1.296
12	Indexatie Jeugdzorgkosten dekking uit stelpost	39	90	133	133
13	Vrijval stelpost sociaal domein	43	99	147	147
14	Op te nemen subsidieclusters	-218	-508	-763	-1.049
14	vrijval stelpost indexering subsidierelaties	186	428	637	637
15	Speelvoorzieningen uitgaven	0	0	-9	-23
15	Speelvoorzieningen dekking reserve	0	0	9	23
16	Tractie uitgave	125	-78	147	300
16	Dekking uit reserve	-125	78	-147	-300
17	Participatie Ergon	-122	-129	-135	-141
18	SPUK inburgering uitgaven	-558	-558	-558	-558
18	SPUK inburgering inkomsten	558	558	558	558
19	WMO voorzieningen - Begeleiding: Structureel effect jaarrekening 2024	200	200	200	200
20	WMO voorzieningen - Begeleiding: Indexering 2026	-78	-78	-78	-78
20	WMO voorzieningen - Huishoudelijke ondersteuning - Indexering 2026	-90	-90	-90	-90
20	WMO voorzieningen - Hulpmiddelen: Indexering 2026	-23	-23	-23	-23
20	WMO voorzieningen taakstelling	90	453	772	1.129
20	WMO voorzieningen totaal - Indexering meerjarig	0	-363	-682	-1.039
21	Toezicht en inspectie kinder- en gastouderopvang	-10	-10	-10	-10
22	Consulenten Jeugd in ISR in eigen dienst nemen nemen 5,6 fte - loonkoste	522	522	522	522
22	Consulenten Jeugd in ISR in eigen dienst nemen nemen 5,6 fte- dekking va	-522	-522	-522	-522
23	Investering in preventie en toegang Jeugdzorg	-250	-250	0	0
Totaal wettelijk en autonoom		-848	-853	-612	-908

0. Overige bijstellingen (€ 12.000 nadeel, € 13.000 voordeel)

De totale bijstellingen, kleiner dan € 25.000 of zonder beleidsimpact worden niet verder toegelicht.

1. Nieuwbouw de Vets (€ 30.000 voordeel)

De nieuwbouw van de accommodatie van de Vets wordt in 2025 opgeleverd. Hierdoor zijn er in 2025 nog geen afschrijvingslasten, deze komen voor het eerst in 2026. De reeds opgenomen kapitaalslasten in de begroting zijn structureel € 17.000 te hoog opgenomen omdat hier een afschrijvingstermijn is gehanteerd van 25 jaar in plaats van 40 jaar voor nieuwbouw.

In het raadsvoorstel van december 2023 is verder aangegeven dat er subsidiemogelijkheden zijn en dat mogelijk een beroep gedaan kan worden op de SPUK- Sport. Er is een subsidie toegekend van circa € 99.000. Daarnaast hebben we de btw-compensatie van € 168.000 vanuit de SPUK - Sport ten gunste gebracht van deze investering. Hierdoor zijn de kapitaalslasten structureel € 7.000 lager.

De Vets gaat de accommodatie van de gemeente huren. De huuropbrengsten a € 6.000 zijn echter niet begroot. Dit verwerken we vanaf 2026 structureel in de begroting.

2. Servicekosten Belleman (€ 36.000 voordeel)

De jaarlijks te verrekenen servicekosten dienen in lijn gebracht te worden met de betreffende begrote uitgaven. Dit leidt tot een voordeel.

3. Vrijval post inhuur Sportief Valkenswaard (€ 28.000 voordeel)

De formatie van sportief Valkenswaard is volledig op sterkte. Er hoeft niet meer los ingehuurd te worden, waardoor deze post kan vervallen.

4. Bijstelling inkomsten sportief Valkenswaard (€ 25.000 nadeel)

Door sportief Valkenswaard mag er geen les meer gegeven worden op de basisscholen (rijksbeleid). Tot 2024 betaalden scholen een bijdrage aan sportief Valkenswaard voor het geven van de bewegingslessen. Nu deze mogelijkheid is vervallen, moeten deze inkomsten worden afgeraamd.

5. Omzetting wijknetwerkers (€ 155.000 nadeel)

Het budget wijknetwerkers omzetten van Programma 4. "Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard" naar Programma 1. "Samen zorgen wij voor Valkenswaard"

6. Meerjarenraming Veilig thuis (€ 37.000 nadeel)

De komende jaren spelen er diverse opgaven voor Veilig Thuis zoals Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop! en IZA/GALA. Voor deze bovenwettelijke taken en een indexering van 5,71% zijn de kosten in de begroting structureel opgehoogd. De meerjarige effecten van € 37.000 worden structureel opgenomen in de begroting. Dit is 3 december 2024 vastgesteld in collegedossier 'Meerjarenbegroting Veilig Thuis 2025-2026'.

7. Verwerking raadsvoorstel Coronaherstelplan (neutraal over alle programma's)

In de raadsvergadering van 3 april 2025 is de vervolgaanpak van het coronaherstelplan vastgesteld. Deze financiële gevolgen van het voorstel worden conform besluitvorming verwerkt in de Bestuursrapportage 2025 en de Nota kaders 2026-2029.

Deze resultaat neutrale begrotingswijziging raakt naast programma 1 ook de programma's 3, 4 en 5 (overhead).

8. Overeenkomst Jeugdzorg Plus (€ 81.000 nadeel)

Vanuit landelijke richtlijnen moeten alle jeugdzorgplusaanbieders vanaf 2025 kleinschalig zijn. De overgang naar kleinschaligheid vereist een andere benadering van hulpverlening, waarbij de begeleiding niet gericht is op controle en beheersing, maar juist meer tijd en ruimte biedt voor emotionele en mentale betrokkenheid. Dit vraagt ook om een grotere inzet van het personeel, wat leidt tot een verhoging van de tarieven. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 81.000. Deze informatie is onder andere terug te vinden in het colledossier 'Overeenkomst Jeugdzorgplus 2025 en verlenging samenwerkingsconvenant contractmanagement' d.d. 10 december 2024 en de RIB 'Overeenkomst Jeugdzorgplus 2025 en verlenging samenwerkingsconvenant contractmanagement' d.d. 11 december 2024.

9. Overeenkomst Samen voor Jeugd (€ 23.000 nadeel)

De kosten voor de governance Multi zijn t/m 2025 niet expliciet opgenomen in de begroting. Vanuit de regio bleken deze kosten jaarlijks hoger uit te vallen waardoor we ze voorgaande jaren in de eindafrekening incidenteel hebben betaald.

Nu is duidelijk dat deze kosten structureel zijn en worden ze opgenomen in de gemeentelijke begroting. Daarnaast gaan we vanaf 2025 werken vanuit opgaven, met opgaventrekkers. De rol van inkoop- en contractmanagement wordt hiermee groter. De begroting 2026-2029 wordt in Q2 2025 voorgelegd aan het college, maar kent wel bestuurlijk commitment. Deze nieuwe begroting brengt iets hogere kosten met zich mee, o.a. ook door de opgaven vanuit de Hervormingsagenda.

10. Overeenkomst 21 voor de Jeugd (€ 50.000 nadeel)

De kosten voor 21voordejeugd zijn de afgelopen jaren niet goed (volledig) begroot. Dit is achterstallig onderhoud en heeft o.a. te maken met vele personeelsswisselingen, onduidelijke communicatie vanuit de regio en het meermaals herschikken van de financiële taakvelden in opdracht van het CBS.

De kosten voor het Werkplan 21, de DVO21, Coördinatie crisishulp en de Beschikbaarheidsfinanciering crisisbedden worden vanaf 2026 op de juiste manier op deze post begroot.

11. Jeugdzorgkosten voor specialistische jeugdhulp (€ 300.000 nadeel)

Hoewel we ons best doen om te sturen op de uitgaven voor jeugdzorg, stijgen deze kosten nog steeds. Door wetgeving zijn onze sturingsmogelijkheden beperkt. Door een stijgende indexatie en hoge instroom in zorg blijven de kosten stijgen. De problematiek wordt complexer en aanbieders hebben het zwaar om de vraag bij te houden. Er wordt steeds meer een beroep gedaan op landelijke zorgproducten of (bij dagbesteding) niet gecontracteerde zorg. Deze producten hebben vaak hogere tarieven.

Tot slot geven we vanuit jeugdhulp kosten uit ter compensatie van de Sociaal Medische Indicatie (SMI). Dit zorgt voor een stijging in de kosten. De SMI valt officieel onder het beleid van W&I, maar kent een draagkrachtberekening (in tegenstelling tot landelijke adviezen). Door de draagkrachtberekening vallen veel inwoners in Valkenswaard buiten de boot die wel hulp nodig hebben.

12. Indexatie jeugdzorgkosten inclusief dekking stelpost en taakstelling (neutraal)

De Jeugdzorgkosten zijn conform de systematiek doorgerekend en verrekend met de taakstelling zoals opgenomen in sociaal Domein.

We investeren (zie 23) in preventie en toegang om 2-4% te bezuinigen op specialistische jeugdhulp en maatwerkvoorzieningen. Vanaf 2025 is hiervoor een meerjarige taakstelling opgenomen in de begroting, waarmee de jaarlijkse indexatie als taakstelling is opgenomen. In 2026 gaat dit om een bedrag van €297.000,-. Om die taakstelling te realiseren wordt in 2025 al gewerkt aan scherpere afspraken met de medische verwijzers en kritischer indicatiestelling, waarbij ook de verwijzingen naar het voorliggend veld nog beter in beeld zijn. Het in dienst nemen in 2026 van de jeugdconsulenten ondersteunt de invulling van de taakstelling. Daarnaast is op steeds meer scholen schoolmaatschappelijk werk aanwezig, waarmee signalen eerder opgepakt worden. Het is onzeker of dit al in 2026 zichtbaar effect heeft. Als we deze taakstelling niet volledig kunnen realiseren en er vindt geen volledige compensatie vanuit het Rijk plaats dan zullen we hiervoor een beroep moeten doen op de algemene reserve. Het bedrag in de risicoparagraaf wordt in de Programmabegroting 2026- 2029 opgehoogd.

13. Vrijval stelpost Sociaal Domein (€ 43.000 voordeel)

In de meerjarenbegroting 2025 is voor indexatie van contractuele afspraken een stelpost opgenomen. Deze relatief geringe stelpost valt geheel vrij.

14. Subsidierelaties (218.000 negatief, € 186.000 positief)

Voor de subsidierelaties is een meerjarige stelpost opgenomen. Deze stelpost valt in 2026 en de volgende jaar vrij om de stijging in subsidies te dekken. De stelpost is opgebouwd conform de reguliere indexatiewijze:

Indexatie	Weging	2025	2026	2027	2028	2029
Loonvoetsector overheid	0,75	6,0%	2,0%	5,1%	4,2%	4,5%
Prijs materiele overheidsconsumptie	0,25	2,9%	2,1%	2,2%	2,2%	2,3%
Gewogen		5,2%	2,0%	4,4%	3,7%	4,0%
In begroting 2025 gehanteerd:		3,9%	2,9%	3,7%	3,1%	

De reeds opgehoogde subsidie in de Bestuursrapportage 2025 voor Stichting de Belleman wordt onder deze post verwerkt, a € 32.000 nadeel. De overige aanvragen worden gedekt vanuit de stelpost subsidies.

15. Speelvoorzieningen (vanaf 2028 € 9.000, oplopend tot € 27.000 in 2029)

Voor de instandhouding van onze speelvoorzieningen worden jaarlijks de benodigde budgetten voor vervanging en groot onderhoud onttrokken aan de reserve speelvoorzieningen. Op basis van de vervangingsplanning dienen voor de komende jaren respectievelijk de volgende bedragen beschikbaar te worden gesteld.

16. Tractie (€ 125.000 nadeel, € 125.000 voordeel)

Jaarlijks worden de benodigde budgetten voor de vervanging van onze tractiemiddelen onttrokken aan de tractiereserve. Op basis van het actuele bijgestelde tractiebestand dienen voor de komende jaren respectievelijk de volgende investeringen te worden gedaan en deze bedragen beschikbaar te worden gesteld.

17. Participatie Ergon (€ 122.000 nadeel, oplopend tot € 144.000 in 2029)

De tekorten in 2025 werken door in de begroting 2026 e.v. Naast de autonome stijging op basis van de Strategische koers is jaarlijks een extra bijdrage van de gemeente noodzakelijk. In 2025 wordt de Strategische Koers herijkt met aanvullend de opmaak van een transformatieplan van de ontwikkeling van ERGON van werkbedrijf naar ontwikkeling, inclusief het komen tot robuuste financiële resultaten en bijbehorende afspraken over bijdragen van de deelnemende gemeenten. De genoemde bedragen zijn de stijging van de bijdrage van de gemeenten ten opzichte van de primaire begroting 2025 van Valkenswaard.

18. SPUK-inburgering (€ 558.000 nadeel, € 558.000 voordeel)

Zowel de verwachte kosten als de bijdrage van het Rijk (budgettair neutraal) verwerken in de begroting.

19. WMO voorzieningen - Begeleiding: Structureel effect jaarrekening 2024 (€ 200.000 voordeel)

Bij de WMO zien we positieve effecten van de aanbesteding (pxq i.p.v. resultaat). Dit geldt ook zowel voor begeleiding als huishoudelijke ondersteuning. Bij begeleiding zien we dat effect al. Voor begeleiding hebben we daarom vanaf 2025 €200.000,- structureel naar beneden bijgesteld.

20. Indexatie WMO voorzieningen inclusief taakstelling – (Begeleiding – HO – Hulpmiddelen) (€ 101.000 nadeel)

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om op basis van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning om inwoners die dit nodig hebben passende ondersteuning te bieden. Dit wordt geboden door middel van een algemene voorziening en/of maatwerkvoorziening. Voor inzet van deze maatwerkvoorziening dient vanuit de gemeente een indicatie gesteld te worden.

Deze voorzieningen zijn ondergebracht in vele verschillende contracten zoals Begeleiding. In deze contracten zijn afspraken gemaakt over hoe de bedragen/tarieven jaarlijks geïndexeerd dienen te worden. De grondslag van indexatie verschilt per contract. Daar er sprake is van verschillende grondslagen qua indexaties is voor nu gekozen om aan te sluiten bij de indexering zoals toegepast wordt op de intensieve sturingsrelaties.

Indexatie	Weging	2025	2026	2027	2028	2029
Loonvoetsector overheid	0,75	6,0%	2,0%	5,1%	4,2%	4,5%
Prijs materiële overheidsconsumptie	0,25	2,9%	2,1%	2,2%	2,2%	2,3%
	Gewogen	5,2%	2,0%	4,4%	3,7%	4,0%
In begroting 2025 gehanteerd:		3,9%	2,9%	3,7%	3,1%	

Bij de WMO zien we positieve effecten van de aanbesteding (p*q ipv resultaat). Dit geldt zowel voor begeleiding als huishoudelijke ondersteuning.

Bij begeleiding zien we dat effect al, voor huishoudelijke hulp verwachten we dat vanaf 2025. Voor begeleiding hebben we daarom vanaf 2025 € 200.000 structureel naar beneden bijgesteld. De indexering voor 2026 bedraagt € 78.000. Gezien de eerdere structurele bijstelling is het niet reëel om deze als extra taakstelling voor 2026 in te boeken.

Bij huishoudelijke ondersteuning is er een opeenstapeling van effecten. In de Bestuursrapportage 2025 gaan we uit van een structureel effect van € 100.000 voordelig. Per 1 januari 2026 volgt dan een tarief herziening waarvan we inschatten dat die ongeveer € 100.000 nadelig is. De indexering (2,7%) bedraagt € 90.000. Deze nemen we als taakstelling op. Om de taakstelling te bereiken zijn we in de uitvoering gestart met een project om alle indicaties tegen het licht te houden. Voor de meerjarige indexering gaan we ervan uit dat het positieve effect van de verandering van het abonnementstarief de nadelige effecten van prijsstijging en verdere vergrijzing compenseert.

Voor het onderdeel hulpmiddelen is in de notitie bezuinigingsopgave sociaal domein €50.000,- opgenomen. Dat is de invulling van de taakstelling op deze onderdelen.

21. Toezicht en inspectie kinder- en gastouderopvang (€ 10.000 nadeel)

Het toezicht in de kinderopvang is een wettelijke taak, die wordt uitgevoerd door de GGD.

Jaarlijks wordt op basis van het risicoprofiel van de verschillende kinderopvanglocaties ingeschat hoeveel uur de GGD nodig heeft om de toezichthoudende taken uit te voeren voor de desbetreffende kinderopvanglocatie. In de Bestuursrapportage 2025 is gerapporteerd dat er een afwijking van € 7.000 is. Deze afwijking, oplopend tot € 10.000, wordt structureel opgenomen in de begroting, om in lijn te blijven met de landelijke ontwikkelingen. Verder zal naar verwachting in 2026 een nieuw wetsvoorstel worden aangenomen om de kwaliteit van de gastouderopvang beter te waarborgen, wat extra inzet zal vergen.

22. 5,6 fte Consulenten in eigen dienst vanuit subsidiecluster (€522.000 negatief, € 522.000 positief)

5,6 fte, consulenten Jeugd omzetten van bekostiging uit subsidie naar in gemeentelijke dienst nemen. De uitvoering van de functie jeugdconsulent is een wettelijke taak die vergelijkbaar is met de consulenten WMO. Consulenten jeugd voeren de jeugdwet uit. Het in dienst nemen van deze consulenten geeft de mogelijkheid op meer sturing en grip om de uiteindelijke taakstelling binnen jeugd te kunnen realiseren. Daarnaast sluit dit aan op de rolverdeling zoals benoemd in het beleidskader sociaal domein, namelijk een duidelijke scheiding tussen hulpverlening en de wettelijke toegangstaak tot specialistische hulpverlening (indicatiestelling). Daarnaast staan de intensieve sturingsrelaties achter deze beweging. De indicatiestelling binnen de jeugdwet past niet bij de organisatievisie van de huidige partners. Zij zijn geen uitvoerder van deze wettelijke taken. Tenslotte draagt dit bij aan een duidelijke rol en taakverdeling tussen laagdrempelige hulpverlening en toegang tot specialistische hulpverlening.

De dekking voor deze 5,6 fte komt uit de ruimte binnen het subsidiebudget die door de omzetting ontstaat.

23. Investeren in de preventie en toegang Jeugdzorg (€ 250.000 nadeel)

In de voorjaarsnota zijn voor 2026 en 2027 extra middelen toegekend op het vlak van jeugd. Dit betreft de compensatie voor tekorten vanuit eerdere jaren en middelen voor het doorzetten van de Hervormingsagenda tot en met 2027. Vanaf 2028 moet de hervormingsagenda afgerond zijn en de effecten hiervan zichtbaar. Vandaar dat er in 2028 geen toevoeging meer komt. Om in 2028 daadwerkelijk dat effect te bereiken is het noodzakelijk om een aantal extra incidentele investeringen te doen. Het gaat daarbij om maatregelen als de extra inzet van schoolmaatschappelijk werk, voortzetting Storm-aanpak en de inrichting van de toegang. De invulling hiervan wordt in het programma Sociaal Domein verder uitgewerkt, maar de verwachting is dat dit ongeveer 250K per jaar kost. Het blijft wel de vraag of de hervormingsagenda in 2028 al het gewenste financiële resultaat voor gemeenten gaat behalen.

Bezuinigingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
24	Ontmoeten in Geenhoven uitfasering	35	35	35	35
25	Participatie, dekking uit subsidie	50	50	50	50
26	Onderbrengen subsidie Cordaad aan Spuk Inburgering	25	25	25	25
27	WMO voorzieningen - Huishoudelijke ondersteuning	100	100	100	100
28	Bijstelling inkomsten binnensporttarieven	20	20	20	20
29	Huurinkomsten kinderopvang	160	160	160	160
Totaal bezuinigingen		390	390	390	390

24. Ontmoeten in Geenhoven uitfasering (€ 35.000 voordeel)

Het Kruisgebouw is geen gemeentelijk eigendom. Het Rode Kruis heeft de ruimte in 2023/2024 opgefrist van dit budget. Het budget is vervolgens grotendeels ingezet om huur te betalen voor koffie-uurtjes en andere vormen van ontmoeting. Enkele jaren geleden ging dit over 6 dagdelen per week. De actuele en stabiele behoefte is 2 dagdelen. Dit wordt momenteel betaald uit de reguliere subsidie van wijkcommissie Geenhoven.

Ons Dommels Plekske is ingericht met middelen uit dit budget, dit is afgerond. Wijkcommissie WeDommelen beheert de accommodatie. Huur/gebruik wordt nu gefaciliteerd vanuit hun reguliere subsidie.

25. Participatie, dekking uit subsidie (€ 50.000 voordeel)

Voor onze taak op het gebied van Participatie maken we gebruik van de dienstverlening van de ERGON maar voeren ook zelf re-integratie werkzaamheden uit. Een deel van deze werkzaamheden kan in een project bij het Europees Sociaal Fonds worden aangemeld waardoor andere financiering van deze werkzaamheden mogelijk wordt. Deze bezuiniging heeft geen gevolgen voor het gevoerde beleid en geen impact op de uitvoering van onze taken. De maatregel is wel afhankelijk van goedkeuring van een projectaanvraag door het bureau ESF.

26. Onderbrengen subsidie Cordaad aan Spuk Inburgering (€ 25.000 voordeel)

Middelen die besteden aan de uitvoering van inburgering van statushouders in het kader van de Wet Inburgering financieren wij uit een specifieke uitkering van het Rijk, de SPUK Inburgering. Naar nu blijkt kan in het kader van maatschappelijke begeleiding een deel van het subsidie aan Cordaad, de vrijwilligersondersteuning, gefinancierd worden uit de genoemde SPUK Inburgering. Er wijzigt inhoudelijk niks t.a.v. de uitvoering van taken. Het risico is wel dat de kosten toch niet onder de SPUK-inburgering gebracht kunnen worden, waardoor ze alsnog via een andere weg betaald moeten worden en geen besparing gerealiseerd wordt.

27. WMO Voorzieningen, huishoudelijke ondersteuning (€ 100.000 voordeel)

Bij de WMO zien we positieve effecten van de aanbesteding (p*q i.p.v. resultaat). Dit geldt ook zowel voor begeleiding als huishoudelijke ondersteuning. Bij huishoudelijke ondersteuning is er een opeenstapeling van effecten. In de Bestuursrapportage 2025 gaan we uit van een structureel effect van € 100.000 welke opgenomen worden in de Programmabegroting 2026-2029.

28. Bijstelling inkomsten binnensporttarieven (€ 20.000 voordeel)

Er wordt gewerkt aan de harmonisatie van de binnensporttarieven. Er worden verschillende scenario's uitgewerkt om tot een harmonisatie te komen. Uitgangspunt voor alle scenario's zal zijn een gemiddeld hoger huurniveau. Dit houdt in dat er meer huurinkomsten gegenereerd zullen worden.

29. Huurinkomsten kinderopvang (€ 160.000 voordeel)

Momenteel worden nog niet altijd de juiste huurprijzen voor kinderopvang en onderwijs in rekening gebracht. Door dit wel te doen levert dit een extra inkomstenbron op.

Investeringskredieten

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
40	Natuurspeeltuin	-4	-4	-4	-4
41	Wijziging Buitensport MIP	0	26	-1	7
Totaal investeringskredieten		-4	22	-5	3

30. Natuurspeeltuin (€ 4.000 nadeel)

Naar aanleiding van de motie Aanleg natuurspeeltuin van 31 november 2024 is het krediet voor de aanleg hiervan verwerkt, à € 60.000. Reeds is de raad via een RIB op 26 november geïnformeerd dat gestart wordt met de voorbereidingen en aanleg. Afwijkend van de aangenomen motie, bedragen de kapitaalslasten geen € 3.000 per jaar, maar € 4.000. Dit komt omdat de afschrijftermijn geen 20 jaar, maar 15 jaar bedraagt.

31. Wijziging Buitensport MIP (kredietaanvraag € 216.000)

De kosten die verband houden met de instandhouding van onze gemeentelijke buitensportvoorzieningen zijn inzichtelijk gemaakt in het Meerjaren Investerings Plan

buitensportvoorzieningen. Op basis van sporttechnische keuringen, de actuele onderhoudstoestand, het sportbeleid en omvang/samenstelling van de sportvereniging op dit moment, zijn diverse investeringen nodig voor de vervanging van diverse buitensportvoorzieningen.

4.2 Programma 2: Samen wonen en werken wij in Valkenswaard

Autonome en wettelijke ontwikkelingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
32	Bijstelling inkomsten leges openbare ruimte	30	30	30	30
33	Inzet ingeleend personeel omgevingsvergunningen	-80	-60	-40	-20
34	Wet natuurbescherming Eurocircuit uitgave	0	-35	-9	-9
34	Wet natuurbescherming Eurocircuit inkomsten	0	0	-12	-12
35	Bijdrage bereikbaarheidsagenda ZOB	-70	-70	-70	-70
36	Huurinkomsten pionier Kinderopvang	-58	-21	-21	-21
36	Herrekening kapitaalslasten Pionier (wijziging planning)	248	0	0	0
37	Startersleningen rente uitgaven	-10	-10	-10	-10
37	Startersleningen rente inkomsten	10	10	10	10
38	Cameratoezicht bedrijventerrein Schaapsloop kosten	25	25	25	25
39	OMO-gelden onderwijs indexatie kosten	-44	-109	-167	-231
39	OMO-gelden onderwijs dekking stelpost	41	95	142	142
40	Bijstelling leges evenementen	-21	-21	-21	-21
41	Huurinkomsten Waalreseweg 5	125	52	0	0
42	Administratieve wijziging inkomsten Spuk Sport	-179	-179	-179	-179
42	Administratieve wijziging uitgaven SPUK sport	2	2	2	2
43	Omgevingswet	-465	-418	-370	-360
43	Dekking Omgevingswet AR	465	418	370	360
44	Openbare verlichting	-50	-50	-50	-50
45	Bijstelling evaluatie restroken verkoop	27	21	10	0
45	Bijstelling evaluatie restroken huur	15	15	15	15
46	Operatie Beethoven	-500	PM	PM	PM
Totaal wettelijk en autonoom		-489	-305	-345	-399

32. Bijstelling inkomsten leges openbare ruimte (€ 30.000 voordeel)

Voor gebruik openbare ruimte werd er de laatste jaren gemiddeld €30.000 euro meer ontvangen dan begroot. De begroting wordt hier structureel op bijgesteld.

33. Inzet ingeleend personeel omgevingsvergunningen (€ 80.000 nadeel, aflopen naar € 20.000 in 2029)

Om meerdere redenen moeten wij extra inhuren. Een vergunning kost gemiddeld ca 2 uur meer dan voor de invoering Omgevingswet, deze veranderde wet- en regelgeving maakt het zowel voor de burger als voor de medewerkers niet eenvoudiger op. Ook participeren en integraal werken kost meer tijd dan vroeger. Daarnaast werken we aan de doorontwikkeling mee van de onze vak applicaties die voorlopig nog onvoldoende zorgen voor verlichting van de werklasten. Verder zijn wij genoodzaakt om zelf mensen op te leiden vanwege het ontbreken van aanbod van 'vakmensen'.

34. Wet natuurbescherming Eurocircuit (€ 35.000 nadeel in 2027)

In het raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Eurocircuit is opgenomen dat via de P&C cyclus een aantal financiële componenten uit dit raadsvoorstel worden verwerkt. Voor aanleg van het landschapsplan is eenmalig € 35.000 nodig. De jaarlijkse beheerskosten bedragen € 8.500. De jaarlijkse pachtinkomsten nemen af met € 12.067. Er is beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan waardoor we de mutaties vooralsnog vanaf 2027 begroten. Verder wordt in het bestemmingsplan geconcludeerd dat in de directe omgeving van het Eurocircuit

beschermde diersoorten aanwezig kunnen zijn. Hiervoor dient ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie. Kosten zijn geraamd op € 16.000.

35. Bijdrage bereikbaarheidsagenda ZOB (€ 70.000 nadeel)

De jaarlijkse bijdrage voor de bereikbaarheidsagenda is onjuist opgenomen in de begroting. Hierdoor ontstaat een structureel nadeel van € 70.000.

36. Huurinkomsten pionier Kinderopvang en herrekening kapitaalslasten Pionier (€ 58.000 nadeel, € 248.000 voordeel)

In het raadsvoorstel voor de nieuwbouw van de Pionier zijn uitgangspunten opgenomen voor een kostendekkende huur voor de kinderopvang. Deze is geraamd vanaf 2026. De verwachting is dat de huur pas in gaat medio 2026, als het gebouw gereed is. Daarnaast is de huur berekend op basis van jaarlijks gelijkblijvende tarieven. Dit wijkt af van de lineaire manier waarop in het raadsvoorstel is geanticipeerd. Gedurende de looptijd van het af te sluiten contract is sprake van kostprijsdekkende huur. Concreet betekent de afspraak dat in de eerste jaren begin wat minder inkomsten worden ontvangen ten opzichte van onze lasten en naar mate de tijd verstrijkt wat meer.

In de begroting is rekening gehouden met kapitaallasten vanaf 2026. Doordat de nieuwbouw naar verwachting medio 2026 wordt opgeleverd zullen kapitaallasten pas vanaf 2027 voor het eerst verantwoord worden. Hierdoor een voordeel in 2026 van ca € 248.000.

37. Startersleningen (€ 10.000 nadeel, € 10.000 voordeel)

De beheersvergoeding voor het uitvoeren van de startersleningen zijn niet opgenomen in de begroting. Dit geldt ook voor de rente-inkomsten van de verstrekte geldleningen. Dit passen we budgettair neutraal aan.

38. Cameratoezicht bedrijventerrein schaapsloop (€ 25.000 voordeel)

Het budget economie kan met 25k worden verlaagd aangezien de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage cameratoezicht Schaapsloop uit het convenant per 2024 is komen te vervallen.

39. Omo-gelden (€ 44.000 nadeel, 41.000 voordeel, tot negatief effect in 2029 van € 89.000)

Sinds 2001 heeft de gemeente een doordecentralisatie overeenkomst met schoolbestuur OMO voor de duur van 50 jaar. Deze overeenkomst regelt dat de gemeentelijke huisvestingstaak voor het voortgezet onderwijs volledig wordt overdragen aan het schoolbestuur. Dit heeft o.a. tot gevolg dat overheidsgelden t.b.v. onderwijshuisvesting overgeheveld moeten worden naar het schoolbestuur. Het bedrag van de normvergoeding per leerling aan OMO wordt jaarlijks geïndexeerd. 5-jaarlijks wordt het leerlingenaantal vastgesteld, te beginnen in 2001 op 2.700 leerlingen. Het leerlingenaantal als basis van de vergoeding kan worden aangepast indien de groei of de krimp meer dan 5% is.

Herijking van het aantal leerlingen op basis van de telling per 1 oktober 2020 en indexering op basis van de VNG-norm nieuwbouw: De leerlingentelling voor de vergoeding kan eenmaal per 5 jaar worden aangepast indien het verschil met de vorige telling groter is dan 5% zowel in groei als in krimp. Het leerlingaantal per 1-10-2020 bedraagt 2.403 leerlingen. Dit is een daling van ruim

4% en daarmee binnen de marge. De grondslag wordt daarmee niet aangepast en blijft tot en met 2025 op 2.505 leerlingen. Het normbedrag wordt ten opzichte van 2024 verhoogd met een indexering van 5,68 %.

In schooljaar 2025/2026 wordt het leerlingaantal opnieuw voor vijf jaar vastgesteld, op basis van de telling op 1 oktober 2025. Indien het aantal leerlingen dan 5% lager of hoger is dan bij de vorige telling, zal er een aanpassing plaatsvinden. Het leerlingaantal per 1-10-2020 bedroeg 2.403 leerlingen. In oktober 2024 is het leerlingaantal 2332. Er is dus een lichte daling zichtbaar in het aantal leerlingen. Wanneer het leerlingaantal 2.283 leerlingen of minder bedraagt tijdens de telling op 1 oktober 2025, wordt het leerlingaantal van 2505 leerlingen aangepast en voor vijf jaar vastgesteld als grondslag voor de berekening.

Jaarlijks wordt de overeenkomst geïndexeerd op basis van de NEA. Dit percentage is bij de opstelling van de Nota Kaders nog niet bekend. Daarom is voorlopig uitgegaan van de indexering zoals ook gebruikt wordt voor intensieve sturingsrelaties. Dit betreft een totaal percentage van 2%. In begroting 2025 is een meerjarige stelpost opgenomen die jaarlijks wordt aangepast naar het meest actuele indexeringspercentage.

40. Bijstelling leges evenementen (€ 21.000 nadeel)

De leges voor evenementen zijn geraamd op € 26.000. We zien dat we hier jaarlijks maar €5.000 aan inkomsten realiseren. Hiermee moet het budget bijgesteld worden. In de opdracht van de kostendekkendheid van de leges wordt nog gekeken of hier een andere invulling voor komt.

41. Huurinkomsten Waalreseweg 5 (€ 125.000 voordeel)

In 2024 is het pand aangekocht aan de Waalreseweg 5 (Voormalig politiebureau). In verband met herontwikkeling van het kantoor van Woningbelang zal de Waalreseweg 5 tijdelijk verhuurd (indicatie 2 jaar) worden aan Woningbelang. De verwachte huuropbrengsten bedragen ca € 125.000 op jaarbasis.

42. Spuk sport (€ 179.000 nadeel, €2.000 voordeel)

In de exploitatie is een negatief verschil op inkomsten vanuit de Spuk Sport omdat een deel van de inkomsten zijn geboekt op sport-gerelateerde investeringen. Het structurele effect hiervan is lagere kapitaalslasten. Dit is een structureel negatief effect voor de exploitatie. Dit verschil is reeds gemeld in de jaarrekening 2024.

43. Omgevingswet (€ 465.000 nadeel, € 465.000 voordeel)

De Omgevingswet kent voor gemeenten een aantal kerninstrumenten waaronder de omgevingsvisie (verplicht), het omgevingsplan (verplicht) en het omgevingsprogramma (vrijwillig).

Een omgevingsprogramma vertaalt de ambities en strategische doelen de omgevingsvisie in concrete maatregelen om deze ook daadwerkelijk te behalen. Daar waar deze maatregelen alleen onvoldoende zijn om de ambities en doelen te behalen, worden juridische regels geformuleerd in het omgevingsplan.

Het werken met een beleidshuis en omgevingsprogramma's betreft een cultuur- en systeemverandering van sectorale beleidsvorming naar integrale beleidsvorming. De basis hiervan ligt ook in de Toekomstvisie 2024 en het raads- en collegeprogramma.

Het werken met het beleidshuis en omgevingsprogramma's vergt een andere manier van werken. Hiervoor is extra training nodig.

Bij het inwerkingtreden van de Omgevingswet heeft iedere gemeente van rechtswege direct een omgevingsplan. Dit omgevingsplan bestaat uit een tijdelijk en een nieuw deel. Het nieuwe deel is eerst nog leeg en het tijdelijk deel bevat o.a. de vigerende bestemmingsplannen, beheersverordeningen en de bruidsschat. Komende jaren wordt verder gewerkt aan het omvormen naar omgevingsplannen. Dit is een arbeidsintensief traject met als doel om uiterlijk in 2032 alles ingericht te hebben. Hiervoor is incidenteel extra capaciteit nodig. In voorgaande jaren is dit niet meerjarig verwerkt in de begroting maar telkens eenmalig incidenteel gedekt uit de algemene reserve.

In de RIB van 18 februari 2025 is de raad geïnformeerd over het plan van aanpak van de omgevingsvisie. Hierbij is aangegeven dat in de nota Kaders de middelen voor de jaren na 2025 opgenomen zullen worden. Bij besluitvorming rondom de Nota Kaders is besloten de volledige € 465.000 voor 2026 op te nemen. In 2026 zal op basis van de daadwerkelijke bestedingen een doorrekening gemaakt worden voor de benodigde middelen voor de komende jaren.

44. Openbare verlichting (€ 50.000 nadeel)

Dit jaar is het areaal van de openbare verlichting opnieuw doorgerekend op basis van de huidige marktprijzen. Uit deze berekening blijkt dat er structureel €50.000 nodig is om de vervanging van lichtmasten en armaturen op peil te houden. Dit verschil wordt deels veroorzaakt door de stijgende kostprijzen van materialen en werkzaamheden. Daarnaast is in het verleden gekozen om losse budgetten aan te vragen voor individuele projecten, in plaats van structureel budget te reserveren voor het onderhoud van het areaal op basis van de levensduur. Met deze wijziging werken we voortaan met een structureel budget dat aansluit bij de opgave om ons areaal lichtmasten in stand te houden.

45. Bijstelling evaluatie restroken (€ 42.000 voordeel)

Op 8 april heeft het college een besluit genomen over de evaluatie van de verkoop en verhuur van restroken. Uit de evaluatie blijkt dat de budgetten hierop bijgesteld kunnen worden.

46. Operatie Beethoven (€ 500.000 nadeel in 2026, PM meerjarig)

Naar aanleiding van de operatie Beethoven wordt ingezet om woningbouw in de regio te versnellen. Een deelproject dat wordt ingesteld om hier uitvoering aan te geven is de inrichting van een subsidieregeling- en loket. Er worden twee subsidie-instrumenten uitgewerkt en getrancheerd opengesteld voor aanvragen, namelijk een vastgoedexploitatie-instrument gericht op het dekken van onrendabele toppen van de vastgoedexploitatie van ontwikkelende partij en een grex-instrument gericht op het dekken van onrendabele toppen van de grondexploitaties van gemeenten.

Indien er een beroep gedaan wordt op de subsidieregeling is cofinanciering door de gemeente een randvoorwaarde. Hoewel de regeling de komende maanden verder wordt uitgewerkt, wordt geadviseerd om hier alvast rekening mee te houden in de Nota Kaders. Voorgaande raakt ook de door de raad aangenomen motie versnelling woningbouw.

Op basis van een grove indicatie van MRE zou Valkenswaard in aanmerking kunnen komen voor een subsidie van ongeveer 3 miljoen euro, mits het zelf een bijdrage van 1,5 miljoen euro als cofinanciering levert. Private partijen dienen daarnaast een bijdrage van 1,5 miljoen euro te

leveren. Op dit moment valt nog niet te zeggen of en wanneer voor Valkenswaardse projecten subsidie kan worden aangevraagd. Aangezien deze regeling van wezenlijk financieel belang kan zijn, wordt hier voor 2026 al wel op geanticipeerd. Voor 2026 wordt een bedrag van € 500.000 gereserveerd om direct in te kunnen spelen op ontwikkelingen. Voor de volgende jaren wordt een PM post opgenomen.

Bezuinigingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
47	Ophoging inkomsten leges grote bouwprojecten	80	80	80	80
48	Uitfasering bereikbaar Valkenswaard	98	123	148	148
49	Afboeking bos en natuurterreinen subsidie	40	40	40	40
50	Correct begroten centrummanagement	90	90	90	90
51	Afvoer groenafval	30	30	30	30
52	Insectenbestrijding	20	20	20	20
53	Onkruidbestrijding	20	20	20	20
54	Openbare verlichting; energiekosten	80	80	80	80
55	Opschoning dekkingsreserves	196	216	248	279
56	Heffing lichtmastreclame	10	10	10	10
57	Projectenportefuille	30	30	30	30
Totaal bezuinigingen		694	739	796	827

47. Ophoging inkomsten leges grote bouwprojecten (€ 80.000 voordeel)

Met de jaarlijkse leges herziening kunnen we kijken of en waar we de leges kunnen verhogen. Daarbij zoeken naar een balans in belasting kleine aanvragen versus grote projecten. Bij de laatste kan een verhoging significant bijdragen.

48. Uitfasering Bereikbaar Valkenswaard (€ 98.000 voordeel, oplopend tot € 148.000 in 2029)

In de reguliere exploitatie zitten structureel middelen voor begeleiding van het programma Bereikbaar Valkenswaard. Met het uitfaseren van dit programma kan dit budget gefaseerd naar beneden worden bijgesteld.

49. Afboeking subsidie bos en natuurterreinen (€ 40.000 voordeel)

De subsidies die jaarlijks ontvangen wordt voor bos en natuurterreinen hoeft niet meer doorgestort te worden naar derden. Dit levert in de exploitatie een voordeel op.

50. Correct begroten centrummanagement (€ 90.000 voordeel)

De bijdrage aan het centrummanagement is tweemaal in de begroting opgenomen. Het budget dient hierop bijgesteld te worden. Dit heeft geen verdere beleidsmatige impact.

51. Afvoer groenafval (€ 30.000 voordeel)

In voorgaande jaren is overgegaan op de eigen verwerking van het groenafval op eigen terrein door de gemeente. Dit binnen de hoeveelheid die vergunningsvrij mag worden verwerkt. Hierdoor verwerkt de gemeente tot ongeveer 600m3 groenafval op de eigen locatie, het overige deel wordt binnen de kleine kringloopregeling rechtstreeks afgevoerd naar een lokale teler. Dit heeft geleid tot een besparing in kosten van de afvoer van groenafval naar een erkende verwerker (á 27,-/ton) vanwege de eigen verwerking plus de transportkosten hiervan.

Daarnaast wordt bespaard op de afvoerkosten van het groenafval dat rechtstreeks naar de teler wordt afgevoerd. Daarnaast is nog een besparing omdat de gemeente minder compost hoeft in te kopen omdat deze voor een deel nu zelf wordt geproduceerd.

De besparing is een raming, deze kan jaarlijks variëren afhankelijk van bijvoorbeeld weersomstandigheden. Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren kan het aangegeven bedrag naar verwachting structureel worden bespaard. Wel is het van belang om deze besparing structureel voort te zetten dat er bijvoorbeeld geen wijzigingen voordoen in de regelgeving.

52. Insectenbestrijding (€ 20.000 voordeel)

De kosten voor de bestrijding van overlast gevende insecten variëren sterk van jaar op jaar. Dit omdat de hoeveelheid overlast gevende insecten ook erg wisselvallig zijn per jaar. Dit als gevolg van weersomstandigheden, klimaatverandering en het onvoorspelbare gedrag van insecten. Over de afgelopen jaren is de overlast relatief beperkt gebleken. Als we deze lijn doortrekken kunnen de geraamde kosten voor bestrijding verlaagd worden. Het risico bestaat daarbij uiteraard wel dat in een jaar met grote overlast de kosten snel een royale overschrijding zullen laten zien.

53. Onkruidbestrijding (€ 20.000 voordeel)

Voor de bestrijding van onkruid is er afgelopen jaar gezocht naar een meer efficiënte manier van werken. Er wordt minder gebruik gemaakt van externe inhuur en meer intern georganiseerd. Deze optimalisatie heeft geleid tot een kostenbesparing. Wel blijft onkruidbestrijding een erg weersafhankelijke kostenpost waardoor de kosten jaar op jaar zullen blijven variëren.

54. Openbare verlichting; energiekosten (€ 80.000 voordeel)

De jaarlijkse energiekosten voor de openbare verlichting kunnen afgeraamd worden. Uit de jaarstukken 2024 en de prognose voor de komende jaren blijkt niet het volledige budget nodig te zijn.

55. Opschoning dekkingsreserves (€ 196.000 voordeel)

Een opschoning van de dekkingsreserves laat zien dat een aantal stortingen en onttrekkingen bijgesteld kunnen worden. Een nader toelichting hiervan vindt plaats in de actualisatie Reserves en voorzieningen, welke voor de zomer door de raad behandeld wordt.

56. Heffing lichtmastreclame (€ 10.000 voordeel)

De lichtmastreclame wordt momenteel niet op een correcte wijze geïnd. Door dit wel te doen kan dit jaarlijks € 10.000 extra opleveren.

57. Projectenportefeuille (€ 125.000 nadeel, € 125.000 voordeel)

In de raadsinformatiebrief van 25 maart is aangegeven dat de post onvoorzien van de projectenportefeuille afgeraamd wordt met € 626.000. Hierdoor vallen de kapitaallasten structureel lager uit. Daarnaast is in deze RIB aangegeven dat het restant van de dekkingsreserve Kapitaallasten projectenportefeuille van € 125.000 vrij kan vallen ten gunste van de algemene reserve. Dit heeft geen resultaat effect.

Investeringskredieten

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
58	Maatregelen HOV-studie Valkenierstraat	-4	-4	-4	-4
59	Maatregelen HOV-studie Dijkstraat	-4	-4	-4	-4
60	Entrees Dommelland	0	-9	-10	-10
61	Verduurzaming Vastgoed kapitaalslasten	0	-79	-133	-153
61	Verduurzaming Vastgoed dekking reserve/energielasten	0	0	55	75
Totaal investeringskredieten		-8	-96	-97	-96

58. Maatregelen HOV-studie Valkenierstraat (kapitaalslasten € 4.000)

Ondanks dat er tijdelijke maatregelen zijn getroffen, blijft er een tekort aan fietsparkeerplekken. Het is wenselijk om tot een definitieve oplossing te komen. Nu de uitkomsten van de HOV-studie bekend zijn is het idee om deze halte op te waarderen tot een volwaardig knooppunt met voldoende fietsparkeerplekken en verbeterde haltevoorzieningen die passen bij HOV (informatieschermen, comfortabeleabri).

59. Maatregelen HOV- studie Dijkstraat (kapitaalslasten € 4.000)

Na de eerste verkeersmaatregelen Masterplan Centrum is na meldingen van inwoners een pilot gestart waardoor de Dijkstraat een eenrichtingsweg is geworden.

In 2024 is de Evaluatie Verkeersmaatregelen Masterplan Centrum uitgevoerd. Bij de presentatie van de tussentijdse resultaten heeft uw raad het verzoek gedaan met een voorstel te komen t.a.v. de Dijkstraat.

Naar aanleiding daarvan is een schetsontwerp opgesteld inclusief raming, waarmee een definitieve oplossing kan worden gerealiseerd op de Dijkstraat.

60. Entrees Dommelland (kredietaanvraag € 255.000)

De aanleiding is het uitvoeringsprogramma Dommelland. Dit uitvoeringsprogramma is vastgesteld door de gemeenteraad op 27 januari 2022. Bij het vaststellen van het uitvoeringsprogramma Dommelland is door de gemeenteraad bepaald dat uitvoeringskrediet aan de raad voorgelegd wordt.

In het programma staan de volgende projecten beschreven:

“Opgave fase 1, Project 1 Maak een duidelijke en aantrekkelijke entree van de Boulevard op beide rotondes.” Dit is vastgesteld beleid van het uitvoeringsprogramma Dommelland deelgebied Boulevard en Paardenzone. Fase 1 (2022-2026).

Voor de locatie rotonde aan de Maastrichterweg Noord verwachten we hiervoor een investering te doen van € 95.000 in 2026.

Vanwege het project Herinrichting Zuidelijke randweg welke voorzien is voor 2027 is het niet reëel (kapitaalvernietiging) om de rotonde aan de Maastrichterweg Zuid in fase 1 (2022-2026) te voorzien van een duidelijke aantrekkelijke entree. Om deze reden zijn de kosten van € 40.000 opgenomen voor het jaar 2027. Binnen het project Bereikbaar Valkenswaard zal de landschappelijke inpassing vanuit het project aantrekkelijke entree meegenomen worden. Op deze manier wordt er werk met werk gemaakt.

“Opgave fase 2, Project 5 Maak een duidelijke en aantrekkelijke entree van de Leisurezone bij de op- en afrit van de N69.” Dit is vastgesteld beleid van het uitvoeringsprogramma Dommelland deelgebied Leisurezone. Fase 2 (2026 2030) We ramen hiervoor een investering van € 120.000 in 2026.

61. Verduurzaming vastgoed kapitaalslasten en dekking (kredietaanvraag € 7.032.000, meerjarige investering, kapitaalslasten € 80.000)

Eind 2023 is de bestuursopdracht vastgoed vastgesteld. Onderdeel hiervan is het opmaken van een routekaart verduurzaming zodat uiterlijk 2030 er een co2 reductie van 55% wordt behaald op het gemeentelijk vastgoed. Dit is ook een van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Om hieraan te kunnen voldoen moeten verschillende duurzaamheidsmaatregelen getroffen worden een aantal aanpassingen worden doorgevoerd aan een aantal gemeentelijk accommodaties. Uit de routekaart verduurzaming is naar voren gekomen dat 7 accommodaties als eerste aangepakt dienen te worden. Enkele panden nemen we echter nu nog niet mee als investeringen omdat daar andere ontwikkelingen spelen die ook kunnen bijdragen aan de co2 reductie. Zodra daar meer duidelijkheid over is zal overwogen moeten worden of er al dan niet geïnvesteerd dient te worden. Dit betreft de panden Gymzaal 't Gegraaf, kleedgelegenheid VV De Valk en Wijkaccommodatie Den Turfberg.

Voor de volgende panden voorzien we wel investeringen: Cultureel centrum de Hofnar, Gemeentehuis, Gemeentewerf en gymzaal Emmalaan.

De geraamde investeringen zijn indicatief op basis van de Routekaart verduurzaming en zullen nader uitgewerkt worden. Zo worden er momenteel energiescans gemaakt om de exacte opgave in beeld te krijgen. Het zal duidelijk zijn dat we met substantiële investeringen te maken gaan krijgen. Op basis van de indicatieve ramingen is een berekening gemaakt wat de gevolgen voor de gemeente in financiële zin zijn. We verwachten de investeringen zonder impact op de bandbreedte uit te kunnen voeren. Hiervoor willen we de BR egalisatiereserve Vastgoed omzetten naar een Dekkingsreserve Vastgoed en hier een deel van de kapitaallasten uit dekken. Daarnaast kunnen we door inzet van beschikbare middelen in het MJOP, het verkrijgen van subsidie uit de DUMAVA-regeling (Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed) en vermindering van exploitatiekosten voor gas en elektra de lasten van de investeringen neutraal verwerken in de begroting. Het is overigens niet bekend hoelang de DUMAVA-regeling voortgezet wordt.

Ontwikkelingen

Dennenberg

In de raadsvergadering van 15 mei 2025 wordt een principebesluit genomen over het in gang zetten van de doorontwikkeling van de Dennenberg. De gepresenteerde scenario's laten meerjarige negatieve effecten op de bandbreedte zien. Omdat er nog geen definitief besluit en financiële doorrekening gemaakt is, wordt dit hier als ontwikkeling benoemd, welke de komende jaren een plek zal moeten vinden in de begroting.

Buitenbad de Wedert

In de Bestuursrapportage 2025 is een aanvullend krediet voor de Wedert als wens opgenomen. In aanloop naar de Programmabegroting 2026-2029 zal deze wens verder worden uitgewerkt en eventueel opgenomen worden in de begroting. Hiervoor zal dan ook een aanvullende toelichting plaatsvinden.

4.3 Programma 3: Samen recreëren wij in Valkenswaard

Autonome en wettelijke ontwikkelingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
62	Bijstelling bijdrage Groote Heide inkomsten	28	28	28	28
62	Bijstelling bijdrage Groote Heide uitgaven	41	41	41	41
63	Servicekosten Hofnar	137	137	137	137
64	CMK 4	39	39	39	0
64	Bijstellen samenwerking CMD- RV	-66	-66	-66	-66
7	Verwerking raadsvoorste Coronaherstelplan (nieuw)	-103	0	0	0
7	Mutatie dekking uit reserve	103	0	0	0
Totaal wettelijk en autonoom		179	179	179	140

62. Bijstelling Groote Heide (€ 69.000 voordeel)

Het college heeft ingestemd met een bijstelling van de jaarlijkse bijdrage aan de Groote Heide. Dit leidt tot een beperkte stijging van kosten. Sinds de start van dit samenwerkingsverband in 2019 is er geen indexatie op de bijdrage in de begroting toegepast. Terwijl in praktijk de Groote Heide wel te maken heeft met toenemende kosten in verband met indexatie. Er is daarom voor gekozen om het budget op te hogen. Een deel van de hogere kosten kunnen opgevangen worden binnen het budget toerisme.

Daarnaast dient er een correctie doorgevoerd te worden omdat kosten en opbrengsten in lijn met elkaar gebracht dienen te worden. Enkele medewerkers staan bij de gemeente op de loonlijst en worden doorbelast aan de Groote Heide. Die kosten en inkomsten moeten in lijn liggen, dat is in de huidige begroting niet het geval. Met deze post in de nota kaders toe te voegen brengen we dit weer in lijn met elkaar.

63. Servicekosten gebouw de Hofnar (€ 137.000 voordeel)

De jaarlijks te verrekenen servicekosten dienen in lijn gebracht te worden met de betreffende begrote uitgaven. Dit leidt tot een voordeel.

64. CMK 4 (€ 38.500 voordeel, € 143.000 nadeel)

De gemeente ontvangen matchingsgelden om de projecten voor Cultuureducatie met Kwaliteit uit te voeren en te borgen. Deze stonden tot op heden nog niet goed in de begroting.

Daarnaast wordt in deze Bestuursrapportage ook het raadsbesluit van 3 april 2025 met betrekking tot de intensieve samenwerking tussen de Hofnar en het CMD, om te komen tot een huis voor cultuur, verwerkt.

7. Verwerking raadsvoorstel Coronaherstelplan

Zie toelichting in programma 1.

Bezuinigingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
65	Inkomsten les gelden CMD correct begroten	45	45	45	45
66	Bijstelling huur lasten CMD	17	17	17	17
Totaal bezuinigingen		62	62	62	62

65. Inkomsten CMD correct begroting (€ 45.000 voordeel)

De leselden van het CMD laten de afgelopen jaren een overschrijding zien op de begroting. Dit komt vanwege het gestegen leerlingenaantal waar de begroting niet op is aangepast. Met deze wijziging van € 45.000 worden de leselden correct begroot.

66. Bijstelling huurlasten CMD (€ 17.000 voordeel)

De huurlasten van het CMD zijn niet correct opgenomen in de begroting. Met deze bijstelling worden de huurlasten op een correcte wijze weergegeven.

Investeringskredieten

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
67	Realisatie accommodatie oude begraafplaats	-2	-2	-2	-2
68	Bestrijding illegale motorcross	0	-8	-8	-8
Totaal investeringskredieten		-2	-10	-10	-10

67. Realisatie accommodatie oude begraafplaats (€ 2.000 nadeel)

In de op 3 februari 2024 verstuurde RIB is aangegeven dat er sprake is van een tekort van het krediet. In deze RIB is verzocht om wensen of bedenkingen kenbaar te maken tegen de bijstelling van het krediet met € 55.000. Deze zijn niet ingediend. Het tekort op het krediet heeft vooral te maken met het ontbreken van installaties in de begroting en het wijzigen van de uitgangspunten van de vergunningsprocedure. Het verhogen van het krediet betekent een hogere kapitaallast van ca € 2.000 per jaar vanaf 2026.

68. Bestrijding illegale motorcross (kredietaanvraag van € 75.000 in 2026, kapitaalslasten vanaf 2027 a € 8.000)

Illegale wildcross brengt risico's met zich mee op het gebied van veiligheid, natuurschade en geluidsoverlast. Handhaving is momenteel beperkt door ontbrekende bebording, maar verbeteringen zijn in uitvoering.

Op dit moment zijn er bij een aantal ingangen van de bossen algemene toegangsborden geplaatst, wat handhaving op basis van artikel 461 mogelijk maakt. Hierbij is aanhouding ter plaatse vereist, en niet overal staan borden doordat er een verkeersbesluit nodig is op openbare paden. Er is een plan opgesteld om een verkeersbesluit te nemen voor kwetsbare openbare paden, zodat deze paden volledig worden afgesloten voor gemotoriseerd verkeer (met uitzondering voor omwonenden). Dit maakt handhaving eenvoudiger, mogelijk op basis van kentekenregistratie, met hogere boetes en geen ruimte voor discussie.

Voor het plaatsen van de verbodsborden is budget nodig. De kosten voor het bestellen en plaatsen van een verkeersbord zijn €1.000. Er zijn ongeveer 75 verkeersborden nodig over het gehele buitengebied.

4.4 Programma 4: Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard

Autonome en wettelijke ontwikkelingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
69	Omzetting wijknetwerkers	155	155	155	155
7	Verwerking raadsvoorstel Coronaherstelplan (nieuw)	-13	0	0	0
7	Mutatie dekking uit reserve	13	0	0	0
Totaal wettelijk en autonoom		155	155	155	155

69.Omzetting wijknetwerkers

Het budget wijknetwerkers omzetten van Programma 4. “Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard” naar Programma 1. “Samen zorgen wij voor Valkenswaard”

7. Verwerking raadsvoorstel Coronaherstelplan

Zie toelichting in programma 1.

Investeringskredieten

Niet van toepassing.

4.5 Programma 5: Samen in dienst van Valkenswaard

Autonome en wettelijke ontwikkelingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
70	Septemercirculaire 2024	0	0	0	0
71	Decemercirculaire 2024	149	249	349	450
72	Vrijval gealloceerde middelen	147	147	147	147
73	Honoraria accountant	-27	-27	-27	-27
74	Bijstelling budget KCO	-13	-13	-13	-13
75	Bijstelling personeelsbudget	-20	-20	-20	-20
76	Bijstelling opslag ziektevervanging, opleiding en overige personeelskosten	-321	-321	-321	-321
7	Verwerking raadsvoorste Coronaherstelplan (nieuw)	-63	0	0	0
7	Mutatie dekking uit reserve	63	0	0	0
Totaal wettelijk en autonoom		-85	15	115	216

70. Septemercirculaire 2024 (budgetneutraal inzake bandbreedte)

In deze Bestuursrapportage worden de effecten van de Septemercirculaire 2024 verwerkt. Omdat er naar aanleiding van de gestuurde RIB nog geen begrotingswijziging gemaakt kon worden, wordt deze bij vaststelling van de Bestuursrapportage verwerkt. Het effect van deze wijziging is op de bandbreedte neutraal.

71. Decemercirculaire 2024 (€ 149.000 voordeel)

Op 21 januari 2025 heeft u raad een RIB over de Decemercirculaire 2024 ontvangen. Hierin zijn de effecten uit de circulaire voor 2025 en verder toegelicht. Deze worden in de Bestuursrapportage voor de jaarschijf 2025 verwerkt.

72. Vrijval gealloceerde middelen (€ 147.000 voordeel)

Het MT alloceert jaarlijks middelen uit de Algemene uitkering voor specifieke taken die voortkomen uit de circulaire. Middels de raadsinformatiebriefjes over de circulaire wordt u geïnformeerd over welke middelen gealloceerd worden. Na herziening van deze gealloceerde middelen vallen er in 2025 een aantal middelen vrij ten gunste van de bandbreedte.

73. Honoraria accountant (€ 28.000 nadeel)

De overeenkomst met de vorige accountant is tussentijds opgezegd. Na het opzeggen van de overeenkomst is er met instemming van de auditcommissie, vanuit de GRSA2 een verkorte aanbesteding gestart voor de accountantscontrole 2024 -2027 vanuit de DAS (Dynamisch Aankoop Systeem) methodiek. Uiteindelijk heeft dit geleid tot één inschrijving: Crowe Foederer. De raad heeft in zijn vergadering van 27 februari 2025 Crowe Foederer aangewezen als accountant voor de boekjaren 2024-2028, met een optie tot verlenging voor de boekjaren 2028 en 2029. Het huidige bedrag wat is opgenomen in de begroting is niet toereikend voor de vergoeding van de accountant. Vanwege SiSa-regelingen is de controle van de jaarrekening arbeidsintensiever en daarmee duurder geworden. Bij de vorige controle van de jaarrekening 2023 heeft de auditcommissie reeds ingestemd met het verhogen van de vergoeding op basis van de SiSa-regelingen. Dit bedrag is alleen nog niet verwerkt in de begroting.

74. Bijstelling budget KCO (€ 13.000 nadeel)

Voor zowel de materialen als brandstof is in de huidige begroting onvoldoende budget opgenomen. Met deze bijstelling lopen de reguliere budgetten weer in de pas.

75. Bijstelling personeelsverzekeringen en medewerkers onderzoek (€ 20.000 nadeel)

Jaarlijks betalen we premie voor personeelsverzekeringen. Deze is de afgelopen jaren niet bijgesteld op inflatie en personeelsontwikkeling. Het budget wordt hierbij meerjarig bijgesteld. Tweejaarlijks wordt er uitvoering gegeven aan het medewerkers onderzoek.

76. Bijstelling opslag ziektevervanging, opleiding en overige personeelskosten (€ 321.000 nadeel)

Er ligt een basisafpraak binnen de 4 A2-organisaties dat de budgetten voor salariskosten worden verhoogd met 6% voor de zogenoemde overige personeelskosten. De 6% is als volgt opgebouwd:

- 2% budget voor vervanging bij ziekte
- 2% budget voor training, opleiding ed
- 2% budget voor overige personeelskosten.

Op basis van de doorrekening bevat de personeelsbegroting 2025 momenteel € 448.000 voor deze drie onderdelen. Op basis van de 6% norm- dient dit bedrag met € 321.000 opgehoogd te worden, naar € 769.000.

7. Verwerking raadsvoorstel Coronaherstelplan

Zie toelichting in programma 1.

Bezuinigingen

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
77	Rentebaten	20	20	20	20
78	Budget trainees	70	70	70	70
79	Parkeren	50	50	50	50
80	Vrijval collegebudget	424	0	0	0
81	Vrijval storting bedrijfsmiddelen	50	50	50	50
82	Natuurlijk verloop personeel	0	100	200	300
83	Herstel indexatie OZB naar tarief 2026	273	273	273	273
Totaal bezuinigingen		887	563	663	763

77. Rentebaten (€ 20.000 voordeel)

Gezien de ontwikkeling op de kapitaalmarkt en inkomsten die we ontvangen op uitgezet geld, kunnen we de rentebaten hoger begroten.

78. Budget trainees (€ 70.000 voordeel)

De gemeente zet in op de groei en ontwikkeling van jong talent in de organisatie. Hiervoor zijn in de afgelopen jaren meerdere budgettophogingen geweest om trainees te werven en op te

leiden. Een doorrekening van de vacatures, inzet en kosten van trainees laat zien dat het budget afgeraamd kan worden, naar de realisatie die in 2025 verwacht wordt.

79. Parkeren (€ 50.000 voordeel)

Uit de analyse van de rekeningcijfers 2024 blijkt dat we dat de opbrengsten uit parkeertarieven structureel hoger kunnen ramen.

80. Vrijval collegebudget (€ 424.000 voordeel)

Het collegebudget kan in 2026 vrijvallen, omdat hier verder geen aanspraak meer op gedaan wordt. De middelen worden hiermee teruggeven aan de bandbreedte.

81. Vrijval storting bedrijfsmiddelen (€ 50.000 voordeel)

De storting in de reserve bedrijfsmiddelen vanaf 2026 kan vrijvallen. Omdat er momenteel nog geen onttrekkingen plaatsvinden en het saldo van de reserve toereikend genoeg, kan de storting gepauzeerd worden. Dit heeft een exploitatievoordeel van € 50.000. Wanneer gebruik gemaakt gaat worden van de reserve, zal de storting weer opgenomen worden in de begroting.

82. Natuurlijk verloop personeel (€ 100.000 voordeel in 2027, oplopend tot €300.000 in 2029)

De organisatie gaat de komende jaren kijken hoe vacatureruimte die vrijkomt door natuurlijk verloop op een andere wijze ingevuld kan worden. Waar nu voor veel vrijgekomen plekken, direct een nieuwe vacature uitgezet wordt, zal vanaf 2026 kritisch gekeken worden of deze vacatureplek niet op een andere wijze ingevuld kan worden. Hierbij valt te denken aan taken verdelen binnen de bestaande teams, het beter gebruik maken van technologische ontwikkelingen of het op een andere wijze benaderen van de uit te voeren taken.

83. Herstel indexatie OZB naar tarief 2026 (€ 273.000 voordeel)

In de begroting 2025 is niet het juiste peilbedrag voor de OZB-stijging opgenomen. De bijgestelde inkomsten uit 2024 zijn niet opgenomen in de tariefberekening 2025. Hiermee is er feitelijk een lagere stijging geweest dan de reguliere 1,5% (trendmatig). Gevolg is dat in 2025 een lager bedrag is opgelegd en in de Programmabegroting 2025 is opgenomen, dan had moeten. Om dit te corrigeren wordt bij de voorgesteld om in 2026 het tarief procentueel hoger te laten stijgen, om weer op het juiste bedrag aan inkomsten OZB voor 2026 te komen.

Investeringskredieten

Niet van toepassing

4.6 Verbonden partijen

Jaarlijks stellen we onze meerjarenbegroting bij op basis van de begrotingen van de verbonden partijen. Hierbij sluiten we onze begroting aan op de jaarschijf 2026 van de verbonden partij. Naast de bijstelling voor 2026 wordt een meerjarige stelpost opgenomen. Hiermee worden toekomstige indexaties al voorzien, waarmee het effect op de bandbreedte hiermee gedempt wordt. In de berekening van de nieuwe stelpost is dit ook zichtbaar, omdat de reeds opgenomen stelpost hierin meerjarig ook afgeboekt wordt.

De bijstellingen voor 2026 en de meerjarige stelpost zijn als volgt:

Verbonden partijen (* €1.000)	2026	2027	2028	2029
MRE	-20	-20	-20	-20
VRBZO	-161	-161	-161	-161
Cure	0	0	0	0
ODZOB	21	21	21	21
GGD	-62	-62	-62	-62
Ergon	-72	-72	-72	-72
A2 samenwerking	-706	-706	-706	-706
Indexatie verbonden partijen totaal	0	-812	-1.525	-2.324
Vrijval oude stelpost indexatie	471	1.069	1.601	1.601
Wijziging verbonden partijen	-529	-743	-924	-1.723

Voor de indexaties gebruiken we een verdeelsleutel van de Loonvoetsector overheid en de prijs materiele overheidsconsumptie (IMOC). De cijfers komen uit de raming van het CEP van februari 2025. Voor de meerjarige stelpost zijn daarmee de volgende indexeringspercentages gebruikt:

Indexatie	Weging	2025	2026	2027	2028	2029
Loonvoetsector overheid	0,75	6,0%	2,0%	5,1%	4,2%	4,5%
Prijs materiele overheidsconsumptie	0,25	2,9%	2,1%	2,2%	2,2%	2,3%
Gewogen		5,2%	2,0%	4,4%	3,7%	4,0%
In begroting 2025 gehanteerd:		3,9%	2,9%	3,7%	3,1%	

De totale bijdrage aan de verbonden partijen, op basis van de meerjarige conceptbegrotingen, zonder verwerking van zienswijzen, ziet er voor Valkenswaard als volgt uit:

Bijdrage verbonden partijen	2026	2027	2028	2029
MRE	534	558	578	601
VRBZO	2.198	2.295	2.380	2.475
Cure	4.274	4.462	4.627	4.812
Dekking afvalstoffenheffing	-4.274	-4.462	-4.627	-4.812
ODZOB	598	625	648	674
GGD	1.421	1.483	1.538	1.600
Ergon	956	998	1.035	1.076
A2	12.744	13.305	13.797	14.349
Totaal	18.452	19.264	19.977	20.776

Bijlage 1: Totaal niet verwerkte wensen

In bijgaand overzicht zijn alle wensen verwerkt welke niet zijn opgenomen in de Nota Kaders 2026-2029. De toelichting hiervan vindt per onderdeel plaats onder de tabel.

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
84	Minimabeleid	-60	-60	-60	-60
85	Subsidie Stichting de Belleman	-45	-45	-45	-45
86	Subsidie Harmonie UNA	-10	0	0	0
87	Subsidie theater de Hofnar	-47	-47	-47	-47
88	Subsidie Steendruk en Valkerijmuseum en Rode Haen	-58	-58	-58	-58
89	Kermis Borkel en Schaft	-18	-18	-18	-18
90	Participatiewet in Balans	PM	PM	PM	PM
91	Afschalen vroegsignalering geldzorgen	PM	PM	PM	PM
92	Bijstandverlening	PM	PM	PM	PM
93	Voormalig LTS-terrein	PM	PM	PM	PM
94	Investering energie opslagssysteem tractie	0	-7	-7	-7
94	Dekking uit verminderde energiekosten	0	7	7	7
95	Inrichting gemeentehuis	PM	PM	PM	PM
96	Subsidie Stichting Bibliotheek de Kempen aanvullende aanvraag	-100	PM	PM	PM
96	Subsidie Stichting Bibliotheek de Kempen dekking geall, middelen	100	PM	PM	PM
97	Toeristenbelasting	45	45	45	45
Niet verwerkte wensen		-193	-183	-183	-183

84. Minimabeleid

Op dit moment zijn we bezig met het herijken van ons minimabeleid. We hebben ook ons huidige minimabeleid geëvalueerd, daaruit blijkt dat toegankelijkheid en bereikbaarheid van de regelingen verbeterd kan worden. Waardoor het verwachte gevolg is dat de kosten zullen toenemen, indien dit zal worden doorgevoerd. De exacte stijging kan niet worden voorzien, gelet op het 'openeindkarakter'. We zijn thans uitgegaan van een 10% toename.

85. Subsidie Stichting de Belleman

De laatste jaren heeft De Belleman verliezen gedraaid (2022 61.000 €; 2023 55.000 €; 2024 33.000 €). De jaren daarvoor heeft SDB veel NOW aangevraagd en ontvangen, hetgeen de slechte financiële resultaten behoorlijk heeft verborgen. De NOW was gebaseerd op personeelskosten. De personeelskosten bij SDB zijn relatief hoog in relatie tot de omzet. Daarmee heeft de NOW relatief gunstig uitgepakt. SDB heeft daardoor pas in 2024 extra subsidie hoeven aanvragen.

Er is dus sprake van een financieel structureel tekort. Dit is ook te zien aan het, door de jaren, sterk teruglopend eigen vermogen.

De hogere personeelskosten zijn structureel. De hogere huur is structureel. Energie is ongewis, maar zal waarschijnlijk op een hoger niveau blijven, dan enkele jaren geleden.

SDB denkt voor 2026 een structurele subsidie nodig te hebben van circa 425.000 €. In 2024 bedroeg de subsidie (na eenmalige verhoging) 375.000 €. In 2024 had de stichting een verlies van € 33.000.

SDB heeft nieuwe structurele afspraken nodig om haar huidige activiteiten voort te kunnen zetten.

86. Subsidie Harmonie UNA

Harmonie UNA heeft voor 2026 een subsidie aangevraagd van € 22.500. In 2025 ontvangt de harmonie (conform aanvraag) een subsidie van € 12.500. Er is dus sprake van een verhoudingsgewijs zeer aanzienlijk hogere aanvraag. Voor de jaren 2023 en 2024 zijn de subsidieaanvragen van Harmonie UNA afgewezen, omdat de harmonie over voldoende middelen beschikte om zijn activiteiten uit te voeren. De harmonie zegt als gevolg van het uitblijven de subsidie enkele jaren flink in de reserves te hebben moeten tasten.

De harmonie zegt de veel hogere subsidie nodig te hebben om zijn activiteiten te kunnen blijven uitvoeren en om daarnaast een buffer kunnen te vormen voor extra activiteiten in het jubileumjaar 2027, wanneer de vereniging 150 jaar bestaat.

Ter vergelijking: Fanfare EMOS heeft een subsidie aangevraagd van € 7.500 (gelijk aan die in 2025). In 2022 is aan Harmonie De Dommelecho een meerjarensubsidie verleend van € 9.500 per jaar voor de jaren 2023 tot en met 2026.

87. Subsidie theater de Hofnar

Theater De Hofnar heeft voor het jaar 2025 uit structurele middelen een subsidie ontvangen van € 1.155.134 voor de exploitatie (in brede zin) van het theater en daarnaast een subsidie van € 35.000 voor de organisatie van het Corso & Cultuur Festival. De exploitatiesubsidie is uit incidentele middelen aangevuld met € 14.616 zodat sprake is van een totaal van € 1.169.750 aan exploitatiesubsidie (inclusief huisvestingssubsidie). Dat laatste bedrag was conform de aanvraag.

Theater De Hofnar heeft voor het jaar 2026 een subsidie aangevraagd van € 1.202.000 plus opnieuw € 35.000 voor het Corso & Cultuur Festival. De incidentele middelen van 2025 zijn niet automatisch weer beschikbaar. Vandaar het bedrag van 47.000 nadelig aan structureel benodigde subsidie.

Theater De Hofnar is in staat om de indexering van de salariskosten op te vangen. De problemen, voor zover daar sprake van is, worden met name veroorzaakt door de kosten die door ons als gemeente worden opgelegd. Dat gaat deels over huurpenningen, maar het zijn vaak ook de servicekosten (energie, schoonmaak, beveiliging etc) die problemen veroorzaken, omdat ze steeds opnieuw tienduizenden euro's hoger uitvallen dan ingeschat. Tegenover de stijgende lasten voor Theater De Hofnar, opgelegd door de gemeente, staat in principe een hogere subsidie.

88. Subsidie Steendruk, Valkerijmuseum en Rode Haen

Rode Haen

De plaatselijke brandweervereniging De Rode Haen heeft een subsidieverzoek gedaan ad € 6.250. Dit betreft een 'nieuwe subsidie'. Het doel is in aanmerking te komen voor een (eerste) activiteitenbudget voor het nog te realiseren Brandweermuseum.

Het Steendrukmuseum had voor 2025 een subsidie aangevraagd ad € 102.500 en het Valkerij en Sigarenmakerij Museum een subsidie van € 76.000. In totaal een aanvraag van € 178.500. Er was een budget beschikbaar van € 125.000. Dat budget is evenredig over de musea verdeeld, zodat

het Steendrukmuseum een subsidie ontving van € 78.635 en het Valkerij en Sigarenmakerij Museum een subsidie van € 56.392.

Voor 2026 heeft het Steendrukmuseum een subsidie aangevraagd van € 106.500 en het Valkerij en Sigarenmakerij Museum een subsidie van € 65.000. In totaal een aanvraag van € 171.500. Begroot is opnieuw een bedrag van € 125.000. Vandaar het bedrag van € 46.500 + € 6.250 = € 52.750 nadelig

Steendrukmuseum

Het Steendrukmuseum begroot voor 2025 een exploitatietekort van € 39.500. Dat wordt veroorzaakt door de transitiekosten die te maken hebben met de voorbereiding naar een nieuw museumconcept. In voorgaande jaren zijn die kosten voor een belangrijk deel gefinancierd door de museumoprichter. Voor de komende jaren moet het museum op zoek naar alternatieve dekking.

Het tekort van € 39.500 wordt ook begroot voor 2026, maar daarbij wordt wel uitgegaan van verlening van de gevraagde subsidie van € 106.500. Alles wat minder wordt verleend, komt boven op het tekort. In het geval dat de voor 2025 verleende subsidie in 2026 gelijk blijft, loopt het tekort op tot € 67.500.

Valkerij en Sigarenmakerij Museum (VSM)

Het VSM voorziet voor 2025 een exploitatietekort van bijna € 10.000. In 2025 heeft het museum de nodige externe subsidies en legaten verworven, maar die middelen zijn goeddeels geoormerkt. Mede als gevolg daarvan kampt het museum met een gebrek aan liquiditeit. Daarnaast dient het museum een bedrag van ruim € 48.000 aan te veel ontvangen energiesubsidie terug te betalen. Ruim € 23.000 is voldaan, maar er staat nog een bedrag van € 25.000 open.

Voor beide musea, gevestigd in het gebouw Carolus, geldt dat de subsidie voor het merendeel wordt besteed aan huisvestingskosten.

89. Kermis Borkel en Schaft

Kermis Borkel en Schaft heeft jarenlang een subsidie van € 12.500, - gehad. De organisatie van de kermis vraagt nu een subsidie aan van € 30.500. Dit komt door een groei van de kermis, waardoor zwaardere stroomvoorzieningen nodig zijn, er meer beveiligingskosten zijn, en niet alle kosten in de eerdere begrotingen zijn opgenomen.

90. Participatiewet in Balans

Met ingang van 1 januari 2026 zal, waarschijnlijk gefaseerd, de Participatiewet in balans worden ingevoerd. Ook zullen er andere wetswijzigingen die deze ontwikkeling flankeren, zoals het wetsvoorstel proactieve dienstverlening. Deze wetten maken meer ruimte voor maatwerk mogelijk en moeten zorgen voor een groter bereik van het socialezekerheidsstelsel. Mogelijkerwijs zullen deze ontwikkelingen zorgen voor een stijging in de kosten. De exacte kosten en wijziging in beschikbare middelen kunnen thans nog niet worden voorzien, derhalve pro memorie opgenomen.

91. Afschalen vroegsignalering geldzorgen

Het signaleren van geldproblemen in een vroegtijdig stadium is een wettelijke taak. Hoe uitvoering wordt gegeven aan deze wettelijke taak is per gemeente invulling aan te geven. Op

dit moment wordt – afhankelijk van de melding/hogte geldprobleem – een huisbezoek, telefonisch contact of brief verzonden. Doelstelling is ook om zo veel mogelijk mensen – met geldvragen/problemen – in contact te brengen met het voorliggend veld/ team Geldzorgen.

92. Bijstandverlening

Om een goed beeld te schetsen van de ontwikkelingen rondom het verlenen van bijstand zijn wij afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen op dit onderwerp, landelijke ontwikkelingen die bekend worden bij de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Deze wordt in de tweede helft van april 2025 verwacht. Op dat moment hebben we ook meer inzicht in de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2025. Een reëel beeld over de verwachte lasten en baten is eind april 2025 beschikbaar.

93. Voormalig LTS-terrein

In de begroting van 2025 is €50.000 voorbereidingskrediet verstrekt voor een integraal onderzoek naar de toekomstige invulling en mogelijkheden van het voormalig LTS-terrein. Naar verwachting zal de gemeenteraad een voorkeursscenario voor de toekomstige invulling in december 2025 vaststellen. Dit is na het vaststellen van de begroting 2026. Wanneer er een voorkeursscenario gekozen is, zal deze nader worden uitgewerkt middels een ontwerp en participatie in 2026. Deze fase van het project zal opnieuw door een projectleider begeleid moeten worden. Ingeval de gemeenteraad een voorkeurscenario vaststelt waar bebouwing onderdeel van uitmaakt, dan wordt een Grex geopend (begin 2026) waarin het kostenverhaal is verzekerd. Dit vraagt een raadsbesluit.

94. Investing energie opslagsysteem tractie (€ 7.000 nadeel, € 7.000 voordeel)

De komende jaren wordt de tractie van de gemeente verduurzaamd. Dit betekent dat binnen enkele jaren een groot deel van de gemeentelijke voertuigen elektrisch aangedreven zal zijn. Om de energiestroom te optimaliseren zodat beter gebruik gemaakt kan worden van de eigen opgewekte energie en stroomprijzen op het moment dat deze laag zijn is een buffer opslagsysteem nodig. Op momenten dat dit systeem niet ten dienste staat van het laden van de eigen tractie wordt deze daarnaast automatisch ingezet voor het opladen en terugleveren aan het net op kostenefficiënte tijden. De netto financiële gevolgen zijn afhankelijk van verschillende marktfactoren, maar ook van bijvoorbeeld weersomstandigheden. De verwachting is echter dat de opbrengsten en kostenreductie tezamen hoger zijn dan de verwachte kapitaallasten van de benodigde investering van 100k. Voor dit voorstel is uitgegaan van veilig scenario met een structureel nettobedrag van 0 De verwachte technische levensduur en afschrijftermijn is 15 jaar. Naast een financieel voordeel draagt dit systeem ook bij aan verduurzaming, er wordt minder stroom uit het net gehaald, voorziet het in een noodstroomvoorziening en maakt het de gemeente een stapje minder afhankelijk van marktontwikkelingen op de energiemarkt.

95. Inrichting gemeentehuis

De huisvesting van de ambtelijke organisatie van de gemeente Valkenswaard sluit niet meer aan bij de manier van werken anno 2025. Zo stamt het gemeentehuis uit 1995 en is zowel het pand als de inrichting daarvan (zichtbaar) verouderd. In een extern onderzoek wordt de bouwkundige staat van de 4 gemeentelijke werklocaties in beeld gebracht, wordt een strategische visie op de gemeentelijke werklocaties opgesteld en op basis daarvan een plan van aanpak om die te

realiseren. Dat plan van aanpak geeft zicht op de benodigde investeringen en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten.

96. Bibliotheek de Kempen

De aanvraag van SBK is nog in behandeling. Het college is college bevoegd om bedrag toe te kennen vanuit de gealloceerde middelen. Zij dienen hiervoor nog een concreet plan voor te overleggen aan de gemeente, hoe de middelen ingezet gaan worden.

97. Toeristenbelasting

In 2016 heeft de gemeenteraad besloten om met ingang van 2017 geen toeristenbelasting meer te heffen in Valkenswaard. In de beeldvormende sessie op 27 maart 2025 is ook de vraag gesteld of in de bezuinigingsopgave gekeken wordt naar deze belasting, waardoor deze optie uitgewerkt is en op de wensenlijst is geplaatst.

Het college heeft op 26 september 2023 besloten om bij de behandeling van de begroting 2024 geen voorstel aan de raad te doen voor het invoeren van toeristenbelasting. De argumenten daarvoor waren de volgende:

Lastenverlichting voor de inwoners is maar gering

De gemeente Valkenswaard heeft vooralsnog maar een beperkt verblijfsaanbod. De inkomsten van toeristenbelasting zijn dan ook relatief laag. Dat geldt nog veel sterker als groepen onder de 18 jaar zouden worden uitgezonderd.

Als dan bovendien de kosten voor inning van toeristenbelasting (circa 10K exclusief interne/personele kosten) in aanmerking worden genomen, resteert een nog geringere impact op de begroting (circa 40 à 50K) en ook een zeer beperkte lastenverlichting.

Toeristenbelasting betekent een forse verhoging van overnachtingsprijs

De meeste Valkenswaardse logiesaccommodaties bevinden zich aan de ondergrens van de gemiddelde overnachtingsprijzen. Zij trekken juist ook de doelgroep met een smallere beurs aan. Toeristenbelasting betekent voor groepen/gezinnen die kiezen voor een budgetvriendelijke accommodatie een relatief forse verhoging van de overnachtingsprijs. Met andere woorden: wel of geen toeristenbelasting is voor deze doelgroep cruciaal.

Concurrentiepositie komt onder druk te staan

Het heffen van toeristenbelasting zal een grote impact hebben op de toeristische aantrekkingskracht van Valkenswaard voor met name de doelgroepen met een smallere beurs. Dat doet onze concurrentiepositie geen goed.

Invoering van toeristenbelasting schiet grotendeels zijn doel voorbij

Zoals gezegd: de gemeente Valkenswaard heeft maar een beperkt verblijfsaanbod. De roep om het invoeren van toeristenbelasting om daarmee ook toeristen te laten meebetalen aan onze voorzieningen (en niet alleen onze inwoners) is op zichzelf wel begrijpelijk. Echter, juist omdat de verblijfsrecreatie zo beperkt is, valt het effect nogal tegen. Juist de dagrecreanten, die veruit in de meerderheid zijn, worden niet belast en hun 'aandeel' in het meebetalen aan onze voorzieningen blijft daarmee volledig achterwege. Op die manier schiet de invoering van toeristenbelasting grotendeels zijn doel voorbij.

Toeristische sector staat onder druk

Een van de sectoren die het zwaarst getroffen zijn door zowel de coronacrisis als de inflatie

alsook de stijging van energieprijzen, is de toeristische sector. De overheid is de hardst getroffen sectoren te hulp geschoten met steunmaatregelen. Veel ondernemingen zijn daardoor in eerste instantie overeind gehouden.

Echter, een groot deel van de sector verkeert nog steeds in zwaar weer. In de eerste plaats omdat de steunregelingen bedoeld waren als lastenverlichting, niet als investeringsfonds voor de toekomst. In de tweede plaats wordt juist ook de toeristische sector zwaar getroffen door structurele personeelstekorten.

Al met al voldoende reden om de sector te steunen. Dat doen we niet als we toeristenbelasting invoeren waarmee we Valkenswaard voor grote groepen potentiële bezoekers onaantrekkelijk maken.

Consistent bestuur

Voor Valkenswaard is toerisme een belangrijke pijler voor de toekomst. In de Toekomstvisie zet de gemeente daar zeer sterk op in. Mede juist vanwege het toeristische belang is nog maar relatief kort geleden, per 1 januari 2017, de toeristenbelasting afgeschaft. Een belangrijk argument daarvoor was om Valkenswaard op die manier gastvrij en aantrekkelijker voor bezoekers te maken. Herinvoering van de toeristenbelasting is hiermee strijdig en getuigt dan ook niet van consistent bestuur.

Toename van regeldruk voorkomen

In tal van maatschappelijke sectoren – politiek, bedrijfsleven, werkgevers- en werknemersorganisaties, brancheverenigingen – klinkt de roep om vermindering van de regeldruk. Het is duidelijk dat invoering van toeristenbelasting die regeldruk en administratieve lasten juist doet toenemen. Ook om die reden is het wenselijk om niet over te gaan tot invoering van toeristenbelasting – zeker met het oog op de zeer beperkte positieve effecten, zoals hierboven uiteengezet.

Voor 2026 (en verder) kan deze afweging opnieuw gemaakt worden. De argumenten die hierboven zijn genoemd, blijven grotendeels ongewijzigd

Bijlage 2: Totaal niet verwerkte bezuinigingen

In bijgaand overzicht zijn alle bezuinigingen weergegeven welke niet verwerkt zijn in de Nota Kaders 2026-2029. De toelichting hiervan is terug te vinden in de toelichting per programma.

Nummer	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
98	Privatering gemeentelijke eigendommen	0	200	400	400
99	Bezuinigingsopgave Sociaal domein	235	275	275	275
100	Vergunningvrij maken kleine bouwwerken	20	20	20	20
101	Gefaseerd verhogen kostendekkend sportacco naar 50%	0	78	156	156
102	Verhogen parkeertarieven met 10%	70	70	70	70
103	Herziening subsidiebeleid en proces	0	40	40	40
104	Verlagen onderhoudsniveau woongebieden van B naar C	0	0	500	500
105	Verhoging OZB met landelijk gemiddelde 2025	564	573	581	590
106	Verminderen schoonmaak centrum	18	18	18	18
107	Stoppen met onderhoudsronde Ergon centrum	24	24	24	24
108	Stoppen contante betalingen parkeren	6	6	6	6
109	Indexatie les gelden CMD 5,5%	10	10	10	10
110	Gehandicaptenparkeerkaart kostendekkend maken	23	23	23	23
111	Afboeken algemene uitgaven IVB	10	10	10	10
112	Minimabeleid	180	180	180	180
113	Afschaffen fashioncheques	70	70	70	70
Niet verwerkte bezuinigingen		1.230	1.597	2.383	2.392

98. Privatisering gemeentelijke eigendommen

De gemeente faciliteert gebouwen voor zowel eigen gebruik maar ook veel voor verenigingen en instellingen. Op basis van de vastgestelde vastgoedstrategie wordt een accommodatiebeleid opgesteld. Hierin kunnen de volgende vragen aan bod komen:

1. Voor welke accommodaties staan wij aan de lat
2. Kunnen we het beheer van de accommodaties privatiseren zodat win-win situatie gecreëerd kan worden.

Afhankelijk van de keuze kan een besparingspotentieel in beeld gebracht worden. Het op andere wijze exploiteren van onze accommodaties kan daarbij mogelijk enkele tonnen aan besparing opleveren. Voor punt 1 zal dit mogelijk gevolgen kunnen hebben dat we bepaald (maatschappelijk) vastgoed niet meer zelf in bezit nemen, af dienen te stoten. Voor punt 2 kan dit betekenen dat verenigingen meer zelf moeten doen maar dat men hier een vergoeding voor krijgt.

99. Bezuinigingsopgave Sociaal Domein

Het MT Sociaal Domein hanteert het scenario: *Investeren in preventie en vroegsignalering*. Dit scenario biedt een evenwichtige aanpak door te investeren in preventie waardoor het mogelijk is op middellange termijn besparingen te realiseren, terwijl de kwaliteit van dienstverlening behouden blijft. Dit betekent dat aan de voorkant geïnvesteerd wordt, om aan de achterkant kosten te besparen. Er is echter wel gekeken naar waar op korte termijn bezuinigd zou kunnen worden, met de kanttekening dat dit de preventie niet bevordert en niet aansluit bij de gewenste beleidsdoelstellingen. Onderdelen van deze bezuinigingen zijn het besparen op leerleerlingenvervoer, verstrekking van scootmobielen en het niet indexeren van subsidies aan intensieve sturingsrelaties.

100. Vergunningvrij maken kleine bouwwerken

Kleine bouwwerken kosten in verhouding veel tijd en leveren niet bijzonder veel leges op. Door dakkappen, erfafscheidingen en kleine bouwwerken op het achtererf vergunning vrij te maken (niet regelvrij) kan er minder inzet plaatsvinden op de grotere projecten, waar ook meer leges aan op te halen zijn.

101. Gefaseerd verhogen kostendekkendheid sportaccommodaties

De raad heeft op 12 december 2024 besloten om de tarieven voor de buitensportaccommodaties te harmoniseren op basis van een dekkingspercentage van 12,5 % per 1 maart 2025. Een, al dan niet gefaseerde, toename tot maximaal 100% kan maximaal leiden tot hogere inkomsten van ca € 545.000. Verenigingen zijn hierdoor mogelijk niet meer volledig in staat om de kosten te dragen wat tot gevolg heeft dat de contributies stijgen. Dit kan tot ledenverlies lijden. In het slechtste geval zou een vereniging kunnen ophouden te bestaan. Burgers met de laagste inkomens kunnen mogelijk ondersteund worden via de bijzondere bijstandsregelingen.

102. Verhogen parkeertarieven met 10%

Het parkeerbeleid is recent vastgesteld door de raad. Deze mogelijkheid laat zien wat een verhoging van 10% aan extra inkomsten, namelijk € 70.000.

103. Herziening subsidiebeleid en proces

In het huidige subsidiebeleid staan veel regels opgenomen en is een subsidie adviescommissie (SAC) opgenomen, die de subsidieaanvragen beoordeeld. Dit proces duurt lang en is erg arbeidsintensief. Tijdens de evaluatie van het subsidiebeleid hebben veel gebruikers (inwoners) aangegeven het proces te bureaucratisch te vinden. En wijziging in dit traject zou voor een interne bezuiniging kunnen zorgen.

104. Verlagen onderhoudsniveau woongebieden van B naar C

In het centrumgebied zouden we ook naar B kunnen gaan. Bij de realisatie van het nieuwe centrum zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Deze zijn al aangedragen als bezuinigingsoptie in de eerste bezuinigingsronde.

De sportparken naar niveau B zetten is niet reëel, omdat dat dan de velden niet meer bruikbaar zouden zijn voor hun doel.

De begraafplaatsen zouden ook naar B gezet kunnen worden. Dit zal naar verwachting een besparing opleveren van ongeveer € 100.000.

De groen beplanting en de begraafplaatsen zijn voor het merendeel uitbesteed aan Ergon. Hiermee stoppen na beëindiging contract eind 2027 kunnen we vanaf 2028. In totaal zouden we op groen beplanting en begraafplaatsen ca. € 500.000 bezuinigd kunnen worden. Opgemerkt moet worden dat wij een raadsbesluit dat we 2% social return moeten invullen. Daarnaast maakt Ergon onderdeel uit van een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeente participeert. Concreet houdt dit in dat als Ergon aan de voorkant tekortkomt dat dit aan de achterkant door de gemeentes zal moeten worden aangevuld.

Bezuiniging op eigen personeel is ook mogelijk, echter zijn hier frictiekosten aan verbonden en kunnen we hier ook pas vanaf 2027 kleine bezuinigingen doorvoeren. Overzichten hiervoor zijn reeds aangeleverd.

Sinds de vaststelling van het KOOR zijn er op veel gebieden ontwikkeld, er heeft areaaluitbreiding plaatsgevonden etc. etc. Hiervoor zijn nagenoeg geen middelen meegekomen. Waardoor we genoodzaakt waren steeds efficiënter te gaan werken om de gewenste kwaliteit te behouden. In efficiëntie is hierdoor nagenoeg geen bezuiniging meer te realiseren. Waarbij komt dat we onze begroting hebben vastgesteld op basis van zero-based budgetting. De onderbouwing hiervan is gegeven in het project Beheer op Orde welke in 2017 is opgeleverd en waarin destijds al structureel € 1.054.000 is bezuinigd.

Daarnaast heeft de Toekomstvisie 2040 vastgesteld, hierin staan onder ander leisure en pleasure en een fijn woonklimaat als doelen benoemd. Een verlaging van de kwaliteit van de openbare ruimte druist natuurlijk in tegen deze uitgangspunten. Om het zuiver te houden moeten deze overwegingen ook meegegeven worden aan de gemeenteraad zodat er geen tegenstrijdige besluiten worden genomen.

105. Verhoging OZB met landelijke gemiddelde 2025

Gedurende de afgelopen jaren heeft Valkenswaard de OZB trendmatig met 1,5% laten stijgen. Landelijk is de trend echter dat de OZB de afgelopen jaar fors harder stijgt. In 2025 was dit al 6,8%. Een dergelijk verhoging, met het landelijke gemiddelde, zou voor Valkenswaard ruim € 550.000 per jaar opleveren.

106. Verminderen schoonmaak centrum

Momenteel vindt er wekelijks nog een extra schoonmaakronde plaats door een medewerker van de Ergon. Deze ronde zou kunnen vervallen, wat wel betekend dat er een groter risico is op zwerfvuil in het centrum.

107. Stoppen met onderhoudsronde Ergon centrum

De onderhoudsronde die momenteel door Ergon in het centrum gedaan wordt, kan afgeschaft worden. Dit betekent dat de medewerkers van de Ergon dit niet meer doen, maar binnen de reguleren taken van de buitendienst valt. Risico hierbij is wel dat onderhoud langer op zich kan laten wachten.

108. Stoppen met contante betalingen parkeren

Het stoppen met de mogelijkheid om contant aan de parkeerautomaat te betalen, maar enkel met pin, levert jaarlijks een € 6.000 op. Het is hierdoor niet meer noodzakelijk de automaten te legen, maar kan voor inwoners wel tot problemen leiden, wanneer zij geen pinpas hebben.

109. indexatie lesgelden CMD met 5,5%

De lesgelden van het CMD zijn de afgelopen jaren met 1,5% geïndexeerd, in lijn met de trendmatige stijging van de OZB. Deze 1,5 stijging is echter niet in lijn met de gestegen kosten voor leerkrachten, huisvesting en ondersteunende activiteiten. Hierdoor worden de lesgelden in 2026 geïndexeerd met 5,5%, om deze gestegen kosten te dekken, maar ook om de lesgelden betaalbaar te houden voor de inwoners van Valkenswaard.

110. Gehandicapten parkeerkaart kostendekkend maken

Gehandicapten parkeerkaarten worden onder de kostprijs verkocht. We zien dat veel andere gemeenten of de leges hoger hebben staan of de burger zelf eerst de medische keuring à € 150 laat betalen. Dit zou extra inkomsten voor de gemeente kunnen genereren.

111. Afboeken algemene uitgaven IVB

Het totale budget is € 85.000. De vaste verplichtingen bedragen € 60.000. Externe inhuur Bibob-advies is op basis van ervaring begroot op € 15.000 (hierop kan niet bezuinigd worden want dit betreft de complexere zaken). Ruimte voor organisatie preventieve acties; € 10.000. Keuze om geen preventieve acties te houden leidt tot een besparing tot maximaal € 10.000.

112. Minimabeleid

Het minimabeleid is op zichzelf geen wettelijke taak. Bepaalde onderdelen zoals bijzondere bijstand wel. Dit kan voor zover mogelijk afgeschaft worden, dan wel versoerd worden. Ook zullen er geen actieve acties meer volgen op het promoten van deze middelen.

Bezuinigen op minimabeleid betekent concreet stoppen met:

- Subsidie voor de Stichting Leergeld,
- Subsidie voor Sociaal Raadslieden,
- Subsidie aan de Voedselbank,
- De voorzieningenwijzer,
- De norm voor Individuele Inkomensvoet, Bijzondere bijstand en collectieve zorgverzekering afschalen van 120% naar 100%.

Dit staat haaks op de begroting 2025, met de daar benoemde acties om dit juist te verstevigen. En ook het collegeprogramma: waar we afscheid nemen van preventie van een aantal thema's zoals armoede.

113. Afschaffen fashioncheques

Het minimabeleid is op zichzelf geen wettelijke taak. De verstrekking van de fashioncheque ook niet. Die komt voort uit de Kleijnsmagelden, maar dit is niet (meer) geoordeeld/verplicht. Met de fashioncheque krijgen inwoners een eenmalige cadeaukaart van €150 per minderjarig kind, bedoeld voor de (winter)kleding van kinderen. Sinds 2024 beogen we met de fashioncheque ook de toestroom aan St. Leergeld te verbeteren.